

Hitler je spregovoril

Mesečna naročnina
20 Din, za inozemstvo
35 Din. Uredništvo:
Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček,
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkratnih
objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Za gospodarsko in socialno
akcijo
Hitlerjev govor
Mestni svet ljubljanski
Zmagoslavna pesem bolgarskih
pevcev
Gospodarsko in socialno
apostolstvo

Št. 31

Izhaja dnevno razen ponedeljka
in dneva po prazniku

V Ljubljani v četrtek, dne 23. maja 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Za gospodarsko in socialno akcijo

Doslej smo na tem mestu že naznačili nekaj smernic, katerih naj bi se po našem mišljenju držal naš narod, zlasti pa mi Slovenci.

Danes pa bomo konkretni: Ljudstvo se mora strniti, se mora organizirati in samo paziti, da bo njegova skupnost zares ljudska, demokratična in v svojem delovanju skladna s splošnimi smernicami, ki si jih je nadelo.

Pogostokrat se danes sliši: Vlada ni storila tega, pozabila je na ono, ta njen odlok je slab in ni v korist splošnosti, tisti zakon je ostal na papirju ter se ne izvaja, in podobno.

Cestokrat so te obtožbe upravičene in blizu resnice, če niso že povsem resnične. V letih po osvobojenju smo imeli veliko vlad; med njimi so bile tudi takšne, da bi bilo za državo in za ljudstvo boljše, ako bi jih ne bilo. Imeli smo celo vlade, ki so bile naravnost protiljudske, ki so delale samo za koristi kapitala; ljudsko blagostanje pa jim je bilo — lanski sneg! S čim večjim ropotom se je vladajoča skupina trkala na prsi, da je ljudska, da je demokratična, bolj je bila suhljiva. In nešteto krat se je pokazalo, da so bili lepi in demokratiški programi zgolj zavesa, za katero je opojno živela in razkošno zapravljala javni in državni denar, peklenska hčerka — korupcija!

Toda drugo polovico odgovornosti nosi za te napake tudi ljudstvo samo. Ljudstvo se je zlasti pri nas organiziralo po strankah in te stranke so strašile ljudi z nekimi svetovnimi nazori, ki niso imeli in nimajo nobene zveze z dnevnimi potrebami ljudstva, z gospodarskim, s socialno politiko in z upravo skupnega državnega premoženja. Pri nas v Sloveniji so se pobijali ljudje zaradi vere, kakor da se nismo pokristjanili že pred tisoč leti. Mnogim spekulantom se je posrečilo pri tem, da so ob tem nepotrebnem prepiru obogatili ali pa se dočepali do lepih služb, časti in odlikovanj. Tik pred vojno in tudi v nekaterih povojnih letih ni smel nihče dobiti niti najbolj revne službe ali druge eksistence, če ni bil političen klerikalec. Pozneje zopet so bili na vrhu nekaj časa samo liberalci. Tako so te vlade imele najraje posla s premetstvi, odpustitvami, upokojitvami ali z drugačnimi kaznimi uradništva, učiteljstva in drugih javnih nameštencev. Stroške tega početja je plačevala država, to je ljudstvo. S tem početjem se mora nehati, nehati pa mora tudi vsaka, prav vsaka sabotaža s strani javnih funkcionarjev iz golih strankarskih ozirov, kajti v tem primeru jih mora prijeti trda roka.

Vlada mora danes imeti pred očmi koristnejše delo. V ospredju mora biti predvsem reformno gospodarsko in socialno delo. Sedanje stoletje je stoletje skupnih gospodarskih podvigov. Sosednje države nas tako uče. Toda nobena vlada, ne nemška, ne ruska, ne ameriška ni tako močna, da bi mogla velike reforme v gospodarskem in socialnem življenju izvesti in dokončati sama. Pogon, ki vsako vlado sili k delu in iniciativi, mora priti od spodaj navzgor — od ljudstva samega. Ljudstvo pa bo sposobno sodelovati z vlado le, če bo organizirano. Ljudske organizacije, ki združujejo na tisoče in tisoče glav, morejo in so tudi dolžne povedati, kaj je najbolj potrebno in kaj je manj koristno. Po svojih organizacijah pa mora ljudstvo tudi povedati, kako naj se to ali ono delo izvede. Polpretekli režim JNS je dokončno propadel predvsem zaradi tega, ker ni imel korenin med ljudstvom, zlasti pa med našim malim človekom, ki je v naši državi v ogromni številni premoči.

Današnja vlada g. Jevtića pravi, da ima resen namen naše gospodarske in socialne razmere urediti na pravični osnovi. Prav. Ampak vsaka vlada, pa naj bo to vlada g. Jevtića ali kogarkoli, ne bo opravila ničesar, če ne bo tudi ljudstvo samo s svoje strani začelo organizirane in energične akcije za izboljšanje lastnih gospodarskih in socialnih eksistenčnih pogojev. Pri nas v Sloveniji imamo nešteto društev, potrebnih in tudi nepotrebnih. Mnoga društva so naravnost v napotje, ker ne ustvarjajo ničesar splošno koristnega. Ta društva, naj so bila osnovana in spočeta od liberalcev ali kleri-

Hitlerjevi „če“ in „toda“ ...

13 točk nemškega zunanjepolitičnega

evangelija

Hitler je za mir, toda ... Nemčija ostane v vsem pri dosedanjem stališču

Hitlerjev govor

Berlin, 22. maja. w. Snoči ob 20. je imel Hitler pred rajstgom svoj napovedani in v mednarodnem svetu že težko pričakovani govor o nemški zunanji politiki. Kako veliko zanimanje je vladalo v mednarodni javnosti za Hitlerjeve zunanjepolitične izjave, najboljše dokazuje dejstvo, da so Hitlerjev govor prenašale vse nemške, danske, švedske, norveške, argentinske, čilske, paragvajske, nizozemske, indske in kitajske radio-postaje, kakor tudi centralna angleška radio postaja z vsemi 127 priključenimi radio postajami v angleškem imperiju.

Sejo parlamenta je otvoril general Göring. Pred Hitlerjevim govorom je podal notranji minister dr. Frick tole kratko, a značilno izjavo: »Dne 16. marca letos smo zopet uvedli obvezno vojaško dolžnost. Sporočam vam, da je danes vlada sprejela zakon, s katerim se organizira nova armada. Ta zakon bo jutri objavljen in bo stopil takoj v veljavo.«

Takoj nato je stopil na govorniško tribuno Hitler, ki je govoril skoro dve uri in pol. Dotaknil se je vseh aktualnih mednarodnih problemov. Kot rdeča nit se je prepletala skozi njegov govor želja Nemčije po miru. S tem uspeh našega dela, je dejal Führer, je odvisen od tega, če bomo lahko izjavili v miru svoje velike namerje. Narodno-socialistična Nemčija hoče mir že iz svetovnonazornega prepričanja. Nemčija se zaveda, da bi nova vojna samo povečala nesrečo narodov.

Kolektivna varnost

Hitler je nato polemiziral z zamisljivo kolektivne organizacije evropske varnosti. V tej zvezi je dejal: Nemška diplomacija je skozi 70 let sodelovala pri zgradnji kolektivne varnosti, pa ni mogla nič pomembnega odnesti s poprišča te politike. Ideja kolektivne varnosti je samo plod Wilsonove politike 14 točk, s katerimi je omogočil versajsko mirovno pogodbo. Te Wilsonove točke predpostavljajo organizacijo splošne pra-

vičnosti, torej sporazum in razorožitev vseh držav. To je ideja kolektivne varnosti. Nemčija jo je iskreno pozdravila, toda versajski mirovni diktat je tej zamisli zadal smrtni udarec. Hitler preide nato na kritiko versajskega mira. Poudarja, da je Nemčija strogo izpolnjevala svoje obveznosti. Nemčija je vse svoje orožje uničila, nasprotniki pa tega niso storili. To velja

Hitlerja bole ušesa ...

(Der Simpl, Praga)

glede letal, glede oklopnih tankov, glede artilerije, glede strupenih plinov, podmornic in drugega orožja. Toda navzlic temu sem vedno poudarjal željo Nemčije, da hoče sodelovati pri vsakem kolektivnem razoroževanju. Če moja ponudba ni dosegla svojega cilja, ni temu kriva Nemčija, ampak druge države, ki so pogajanja z njo prekinile.

»Mi zelo ljubimo mir ...«

Hitler je nato prešel na kritiko vseh mednarodnih konferenc, ki so se zadnja leta vršile in

ki so ostale brez uspeha. Hitler je tu spet poudaril: Ne mislimo na prav noben konflikt z nikomur. Naša država želi biti v prijateljstvu z vsemi sosednjimi državami. Mi zelo ljubimo mir.

... a z Rusijo nočemo nič skupnega

Posebno veliko pozornost je Hitler posvetil sovjetski Rusiji. Spustil se je v dolgo razglabljanje o razlikah med nacionalno-socialističnim režimom in boljševizmom. Med Nemčijo in Rusijo, je dejal Hitler, obstoja velik prepad. Vendar pa izjavlja, da smatra boljševizem za notranjepolitično zadevo Rusije. Navzlic tej ugotovitvi pa je takoj nato pristavil, da ne bo Nemčija podpisala nobenih pogodb z nikomur, če ne bodo v skladu z nemškim svetovnim naziranjem in s političnimi ter moralnimi idejami nacionalnega socializma. V ostrem tonu je tu pristavil: Mirovno politiko hočemo, nikdar pa ne bomo podpirali boljševizma. Glede franco-sko-ruskega pakta izraža svoj dvom, da bi se skladal z določili lokarnske mirovne pogodbe. Zato si želi nemška vlada avtentične razlage tega pakta, ker se ji zdi, da ni v skladu niti s paktom DN.

Problem nevmešavanja

Gl' e Avstrije je Hitler izjavil, da zamisli pakta o nevmešavanju Nemčije tako dolgo ne more sprejeti, dokler ne bo ta pojem popolnoma točno omejen in pojasnen. Nemčija se noče vmešavati v notranjo politiko avstrijskega naroda, a zaveda se obenem, da sedanji režim ne uživa zaupanja avstrijskih Nemcev. Prav lahko nastane položaj, da pride do nemirov v kaki državi, če vlada ne uživa zaupanja večine naroda. Zato je potrebno, da se pojem nevmešavanja točno precizira in mednarodno definira.

Ob zaključku je nato Hitler svoje zunanjepolitične izjave strnil v trinajst točk, ki tvorijo zunanjepolitični program Nemčije.

Zunanjepolitični program tretjega Rajha

1. Nemška vlada odločno odklanja obsodbo, ki je bila izrečena v Zenevi. Ni bila Nemčija tista, ki je prekršila mirovne pogodbe, ampak so druge države pred njo prekršile mirovno pogodbo, ker se niso hotele razorožiti. Zenevska obsodba onemogoča Nemčiji vrnitev v DN in Nemčija se ne bo nikdar vrnila v DN, če se ji ne prizna popolna enakopravnost, ki mora biti tudi praktična. Ta enakopravnost pa se mora naslanjati na vse funkcije in na vse posestne pravice, ki izvirajo iz pakta DN.
2. Nemška vlada se ne smatra več obvezana v nobeni točki glede oboroževalne politike. Zato pa izjavlja nemška vlada, da bo izpolnjevala vsa teritorialna določila pogodb in da bo revizionizem samo mirovnim potom izvajala.
3. Nemčija ne bo nikdar podpisala nobene pogodbe, ki ni izvedljiva. Lokarnsko pogodbo bo izpolnjevala, če jo bodo tudi druge države spoštovale. Nemška vlada izjavlja, da je zanjo demilitarizacija poreske cone silno breme in da določila o tej coni izključujejo zbiranje čet na drugi strani.
4. Nemška vlada je pripravljena sodelovati pri zgraditvi sistema kolektivne varnosti, vendar pa smatra to politiko predvsem kot politiko evolucije, ki ne sme izključevati pametne politike revizionizma na miroljubni podlagi.
5. Nemška vlada smatra, da evropska politika

sodelovanja ne more sloneti na enostranskih obvezah.

6. Nemška vlada je pripravljena v gotovih oblikah skleniti nenapadalne pogodbe, vendar pa v tem smislu zahteva osobite garancije glede izoliranosti v primeru vojne in glede vojnih pošiljav, zlasti pa glede podmornic.

7. Nemška vlada je pripravljena kot dodatek k lokarnski pogodbi skleniti poseben zračni pakt.

8. Nemška vlada je 16. marca obvestila svet o uvedbi svoje armade. Od tega Nemčija nikdar več ne bo odstopila. V letalstvu hoče Nemčija enakost z največjo letalsko silo na zapadu, vendar pa je v tem oziru pripravljena podpisati pogodbo, ki naj določi maksimum letalskega oboroževanja. Na morju zahteva Nemčija zase 35 odstotkov tonaže angleškega vojnega brodivja.

9. Nemška vlada je pripravljena, da se odstrani vsa vojna sredstva, kakor to predvideva konvencija Rdečega križa. Nemčija je za odpravo zračnih napadov. Prepove naj se uporaba plinov in užigalnih bomb izven bojne cone.

10. Nemška vlada je za omejitev težke artilerije in težkih tankov.

11. Nemška vlada je pripravljena sprejeti vse omejitve, ki se tičejo križark, torpedovk in sličnega. Isto naglašja glede vojne ladijske tonaže.

kalcev, socialistov ali kogarkoli, je treba usmeriti v en sam, zato pa vsem koristen cilj. Vse organizacije se morajo zavedati, da je prvi člen njihovih pravil, naj je ta v njih zapisan ali pa ne, da vzajemno z vsem narodom skupaj streme po reformi in izboljšanju gospodarstva in socialnih razmer, in sicer vseh, ki delajo, ustvarjajo in plačujejo davke v denarju in krvi.

Zato je potrebno vsepovsod, v mestih, v

trgih in po vseh organizirati ljudstvo v gospodarsko socialni akciji in te organizacije trdno povezati med seboj. Ne gre za organizacijo parad, ne za organizacijo malih političnih namenov, temveč za organizacijo dela. Ven iz sedanjega mrtvila ljudstvo mora poživeti, mora dobiti poguma in vere v uspeh! Ta uspeh bo prinesla velika gospodarska in socialna akcija, zato jo osnujete povsod, po vsej Sloveniji.

Komentarji

Nič novega ...

Pariz, 22. maja. Havas poroča iz Rima: V italijanskih političnih krogih prevladuje vtis, da ni v govoru nemškega državnega kancelarja Adolfa Hitlerja nobenega novega in važnega političnega momenta in da ima ta govor samo relativen pomen za nadaljnji razvoj mednarodnega političnega položaja.

Pariz, 22. maja. Havas poroča iz Washingtona: V ameriških krogih mislijo, da ni v Hitlerjevem govoru nikakega novega političnega momenta. Ti krogi obžalujejo, da ni voditelj rajha s svojim govorom bolj jasno in določno opredelil stališča Nemčije in da ni pri tej priliki podal stvarnih in konstruktivnih predlogov.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Vremensko poročilo

Novi Sad: Viharno vreme v Primorju in v zapadnih krajih, močan veter s povečano oblačnostjo v ostalih predelih. Temperatura se bo spremenila.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: V splošnem zelo oblačno, toplejšje, tuintam padavine, na vzhodnem robu Alp nagnjenje k nevihtam. V par dneh bo nastopilo najbrž zopet hladnejše zapadno vreme.

Rikard Marušić, generalni tajnik kongresa:

Pregled kongresa jugoslovenskih visokošolcev

Ker se v zadnjem času donajajo v javnost netočne informacije in zlonamerne govornice o kongresu nacionalnih visokošolcev, smo primorani dati kratak historijat pripravljalnega dela. To ni odgovor razširjevalcem napačnih govornic, temveč le informacija za javnost.

Stanjuje se bilo naslednje: naših pet univerzitetnih središč je bilo med seboj obdanih s kitajskim zidom. Vsak omladinski pokret je bil obsojen na neuspeh, ker je bil a priori omejen na eno samo mesto. Dobra volja kljub temu ni manjkala nikjer, treba je bilo le zediniti skupna stremeljenja. Potreba uedinjenja razpršenih sil nacionalne omladine je bila pereča, ker je njena prva naloga, da s konstruktivnim delom doprine svoj delež pri izgradnji naše nacionalne kulture.

Obstojala sta »Pobratimstvo« in »Jaka«, dva izmed mnogih poizkusov stvoriti edinstveno visokošolsko organizacijo za vso državo. Ta dva poizkusa, kakor je znano, nista rodila uspehov. Solsko leto 1932-33 je prineslo nove razgovore, in sicer med Zagrebom in Ljubljano, kako naj se osredotočijo naporu v edinstveni organizaciji. V letu 1933-34 so bila izdelana prva pravila »Saveza jugoslovenskih nacionalnih akademskih organizacij«. Treba jih je bilo predati v odboritev oblastem, kar se ni zgodilo, ker je vse delo bilo prekinjeno zaradi marsejskega atentata. Dne 17. decembra 1934 se je preko 2.000 visokošolcev poklonilo na Oplenu Blagopokojnemu Kralju. Na Oplenu, »kjer je začela borba za osvobodjenje in uedinjenje vseh Jugoslovanov« (stilizacija resolucije), je bila sprejeta zgodovinska oplenska resolucija, osnova sedanjemu delu nacionalne omladine. Na podlagi 4. točke in po sklepkih sestankov predstavnikov treh naših univerz v Zagrebu v januarju in februarju 1935, je bil sklican prvi kongres jugoslovenskih nacionalnih visokošolcev v Ljubljani od 11. do 13. maja 1935.

Kongres je za nami, z uspehom smo zadovoljni. V javnosti je bilo govora o nekaterih »načelnih razlikah«, o »različnem pojmovanju Saveza« itd. med dvema »frontama«: Beograd z ene, vse druge univerze, oziroma fakultete z druge strani. Načelnih razlik ni bilo med pripravljalnimi delom, tem manj na samem kongresu. Pisec teh vrst je imel priložnost, da v času priprave za kongres spozna razmere na vseh naših univerzah, zato ve, da je z ozirom na te razmere bil dosežen maksimum uspeha. Beograd, kakor vsa ostala središča, je stal na stališču, da je treba osnovati Savez nacionalnih visokošolcev, in sicer v okviru kongresa. Načelnih razlik ni bilo niti v sami koncepciji Saveza. Po predlogu Beograda bi bil vrhovni organ direktorij s člani vsake univerze, oziroma fakultete (kar odgovarja ožjemu upravnemu odboru sedanje S. j. n. a. u.), izvršilni organ pa bi bilo tajništvo s sedežem v Zagrebu in s člani iz Zagreba (kar odgovarja izvršilnemu odboru sedanje S. j. n. a. u.). Edino so tovariši iz Beograda na ustanovni skupščini dne 13. maja predlagali, da se za prvo leto ne izvolijo direktorji, oziroma ožji upravni odbor, temveč, da naj vse posle vodi tajništvo. Navedli so razlog, da bi izvolitev direktorija utegnila škodovati homogenosti nacionalne omladine. Skupščina tega predloga ni sprejela, temveč se je držala pravil, sprejetih na konferenci delegatov dne 15. do 18. aprila v Ljubljani. Nato so predstavniki beograjskih visokošolskih združenj odložili pristop v S. j. n. a. u. do bodoče glavne skupščine, ki bo v januarju 1936.

Brez dvoma je treba obžalovati, da že na ustanovni skupščini ni prišlo do popolnega soglasja jugoslovenske nacionalne omladine. Treba pa je vedeti, da začasna abstinenca nekoliko beograjskih združenj ni plod načelnih nasprotstev, temveč njihovega trenutnega strahu, da Savez v samem začetku ne bo mogel odgovorjati svojim nalogam. Po našem mišljenju je ta strah povsem nepotreben, ker danes S. j. n. a. u. združuje najmočnejše nacionalne visokošolske organizacije vseh naših univerz. Iz Zagreba je včlanjenih enajst združenj, in sicer Jug.-čeh. liga, Jugoslovensko-bugarska akademski liga, Jugoslovenska akad. čitaonica, Jug. stud. klub »Rad«, klub, Jug. pravniški klub, Jug. medicinarski klub, Jug. veterinarski klub, Stručno združenje slušalca Ekvš, Jug. akad. kulturno društvo studenata Ekvš; iz Subotice je včlanjeno dvoje združenj: Kult.-pravno združenje »Akademski sever«, Akad. Aero-klub; iz Skoplja: Jug. akad. pev. društvo »Obiličje«, Akad. Aero-klub; iz Ljubljane: JNAD Jadran, JNAK Edinstvo. Smatramo, da sta moč in enodušnost, ki sta bili doseženi že pri prvem koraku, zadostna garancija za uspešno delovanje Saveza.

Mnogo je bilo težkoč za časa priprav, pa tudi ovir z ene strani, od katere jih nikakor ne bi smeli pričakovati. Osebnih interesov in ambicije so često grozile, da otežkočijo naše delo. Sploh pa je pri nas že simptomatično, da se od vsakega dela pričakuje le osebne koristi. In poleg tega še takozvana »dobronamerna kritika« pri nas! Po šestnajstletni nedelavnosti se nam je posrečilo takoj s prvim korakom močno povežati vse naše univerze. To seveda ni uspeh. In to zato, ker se na kongresu ni govorilo o takšnih in o odnosu med akademiki in profesorji!

Kongres in Savez sta sredstvo, ne cilj. Kongres je imel nalogo dati glavne smernice, po katerih se mora upravljati delo S. j. n. a. u. Savez nacionalne omladine je začetek nove-

Komentarji Hitlerjevih izjav

»Nemčija ne bo odnehala«...

Berlin, 22. maja. AA. Današnji nemški listi so polni navdušenih slavospevov Hitlerju. Alfred Rosenberg piše v glavnem organu narodno-socialistične stranke »Völkischer Beobachter« o snočnjem govoru državnega kancelarja Adolfa Hitlerja in pravi med drugim:

Vsi tisti, ki so doživeli zgodovinski govor našega voditelja, pa tudi listi, ki stoje v drugih političnih taborih, niso mogli drugače kakor občudovati sile in železne logike tega govora. Tisti pa, ki tega niso hoteli javno priznati, morajo zdaj vsaj v duši kapitulirati. Danes ne more nobena država na svetu tajiti, da ne bi bila Nemčija dala največjega prispevka za svetovni mir. Nihče ne more več trditi, da Nemčija nima konstruktivnega programa in jasnih nazorov, prilagoditvenih današnjim stvarnim možnostim. Včeraj se je vsem državnikom na svetu odprlo veliko in življensko vprašanje. Ljudje, ki imajo na to vprašanje odgovoriti, si morajo biti v svesti odgovornosti ne samo pred današnjim rodом, temveč tudi pred bodočimi rodovi. Nemški narod čaka mirno in z vedrim čelom njegovega odgovora, iskreno prepričan, da ni mogel ravnati drugače, kakor je ravnal, da ni mogel govoriti drugače, kakor je govoril naš voditelj.

»Berliner Börsenzeitung« pravi med drugim, da zdaj zunaj nemških meja vsi narodi vedo in vsi državniki, ki te narode vodijo, kaj Nemčija hoče, vedo, da Nemčija v tej svoji volji ne bo odnehala. Nemčija je v znamenju Hitlerjevih nazorov v bistvu miroljubna. Vse politične cilje nove Nemčije vodi ta miroljubnost. List sklepa, da je Hitler s svojim jasnim in stvarnim izvajanjem pokazal pot, po kateri se bo obnovil svet, ki ga je razdejala versajska mirovna pogodba.

... »ker ve, da ima prav«

»Deutsche Allgemeine Zeitung« hvali izčrpnost in prepričevalnost Hitlerjevega govora. Nemški narod se želi iz vsega srca pridružiti besedam, s katerimi je na koncu seje pozdravil Hitlerja predsednik pruske vlade Göring: Ničesar ne skrivamo in nimamo ničesar skrivati. Vsi vemo, da nemško stališče o najboljši metodi za zagotovitev miru na svetu še ni prodrlo v tisti meri, kakor bi mi želeli. Toda obenem vemo, da imamo prav in da smo pravilno ravnali. Navedli smo praktičen program dela, ki se popolnoma ujema z glavnimi obrisi londonske deklaracije od 3. februarja.

»Berliner Lokalanzeiger« pa piše: V govoru, ki je bil morda doslej najpomembnejši in najimpozantnejši v vsem njegovem življenju, je voditelj Rajha podal račune o svojih načrtih in delih, ki so nastala iz teh načrtov. Prav tako jasno nam je tudi obrazložil stališče Nemčije do verjetnega razvoja dogodkov v bližnji bodočnosti.

Hitler je ustvaril nov položaj

»Berliner Tageblatt« pravi med drugim: Naša politika, podana z največjo izčrpnostjo v snočnjem govoru v rajhstagu, je politika izrazite želje do miru, politika spravljenosti in enolne volje za samozadržanje. Kdo bi smel po tem govoru še trditi, da bi bilo med tem dvojim, namreč med voljo do miru in voljo do samozadržanja, kakšno protislovje?

»Germania« pravi, da je voditelj Rajha izpolnil svojo obljubo, da bo s svojim govorom ustvaril popolnoma nov položaj. List pravi, da ni Hitler ne s svojim snočnjim govorom ne o priliki berlinskega sestanka s sirom Johnom Simonom in ministrom Edenom podal nikakega »raztegljivega kavčukastega« programa.

Tri Hitlerjeve trditve

Varšava, 22. maja. AA. Današnja »Gazeta Polska« pravi, da je bil Hitlerjev namen prepričati svet o miroljubnosti tretjega Rajha. Iz Hitlerjevih besed o Avstriji se po sodbi tega lista še ne ve zagotovo, ali se misli Nemčija udeležiti rimske konference. Po sodbi »Gazete Polske« so za Poljake posebno pomembne tri Hitlerjeve trditve: 1. da Nemčija ne želi izvajati politike germanizacije tujih narodov, 2. da hoče Nemčija spoštovati sedanjo evropsko teritorialno ureditev, in 3. da želi tudi v bodoče prijateljsko politiko do Poljske.

Angleški komentarji

London, 22. maja. Reuter poroča: »Morningpost« v svojem komentarju Hitlerjevega govora pozdravlja med drugim pripravljeno voditelja Rajha za pogajanja o omejitvi oboroževanja, posebno pa njegovo misel o sporazumu, s katerim bi se omejovali vsaj letalski napadi na nedolžno civilno prebivalstvo. Vendar pa prihaja list do spoznanja, da ni Hitler v svojem govoru dal nikakega elementa, ki bi mogel služiti za plodovite nadaljnje razgovore o zajamčenju varnosti v Evropi. Miroljubni ton tega govora, pravi list, je bil očitno preračunan za inozemsko javnost. Toda spričo izrazito vojaškega duha, ki je zadnje čase spet zavladal na Nemškem, se svet ne bo več zadovoljil z besedami, temveč bo zahteval dejanj, zahteval bo dokaze o resničnem miroljubnem razpoloženju. Dokler ne bo takih dokazov, bo nemogoče prepričati ostale države, da današnja Nemčija ne pomeni nevarnosti za svet.

»Daily Telegraph« pravi med drugim, da je bil govor voditelja Rajha sicer miroljuben, vendar se pa Hitler ni odzval želji, ki mu jo je v svojem govoru v lordski zbornici izrazil lord Stanhope, da naj pred- ga dela. On mora biti izraz našega duhovnega edinstva, on mora biti okvir našega močnega in spontanega sodelovanja. Na Savezu je, da vzgoji naraščaj, ki bo odločen čuvar naše države in nacije.

loži konkreten predlog o omejitvi oboroževanja.

Delavski »Daily Herald« pravi med drugim, da morajo ne samo Velika Britanija, temveč tudi druge države odgovoriti na ta govor v istem tonu. V tem primeru bo mogoče biti Hitlerjev govor uvod za novo mednarodno konferenco, na kateri bodo vsi udeleženci popolnoma enakopravni.

»Temps«

»Temps« pravi v svojem članku o Hitlerjevem govoru med drugim: Govor je očitno premišljen. Kdor prečita ta govor nepristransko in brez predsodkov, ne bo mogel reči, da ne bi politika, ki jo v njem opisuje Hitler, mogla služiti za izhodišče delu za dosego sporazuma z Nemčijo. List ne more osporavati Hitlerju pravice, da zahteva izpremembo nekaterih določb mirovnih pogodb z mirnim dogovorom med vsemi podpisnicami.

Sicer pa ta govor ne bo prav nič mogel izpremeniti stališča Velike Britanije glede tega, da se oboroži v zraku in glede namere, da ne zaostane za oborožitvijo kate-rekoli svojih velikih sosed. Povedati moramo, pravi list, da se po našem prepričanju da zagotoviti mir in varnost samo z ustvaritvijo kolektivnega sistema, ki bo iz-

Spor med Italijo in Abesinijo

V Ženevi obsojajo

London, 22. maja. AA. Iz Rima poročajo, da je imel britanski veleposlanik sir Eric Drummond včeraj daljši razgovor z Mussolinijem in da se je ta razgovor po vsej priliki nanašal ne samo na Abesinijo, temveč tudi na letalski pakt. V zvezi s tem naglašajo »Times«, da v Ženevi mnogi ugledni delegati pri Društvu narodov obsojajo italijanski nastop v abesinskem vprašanju. Londonski list pravi v zvezi s tem, da za Društvo narodov še zmerom obstoji že prej omenjena nevarna dilema, to je, ali Društvo narodov ne bo storilo svoje dolžnosti, ali bo pa storilo kaj takega, kar bo Italijo odbilo od ženevske ustanove.

Poljska po smrti Pilsudskega

Varšava, 22. maja. Pat je objavil poluradno poročilo, po katerem so bili zadnje dni glasovi iskrenega sožalja vseh svetovnih listov ob smrti maršala Pilsudskega pogosto prepleteni z vprašanjem kakšen bo politični pravec, ki bo zaviadal na Poljskem po smrti maršala Pilsudskega. Naj nam bo dovoljeno, pravi to poročilo, da odgovorimo na to vprašanje s tole preprosto ugotovitvijo: V poljski politiki ne bo niti najmanjše izpremembe. Vodila se bo tudi v bodoče v interesu trajnega miru, to je pred vsem v smeri, da se Poljska zanese v lastno moč. Kakor doslej pošilja Poljska tudi zdaj svojo poslanico vsem državam, predvsem pa svojim sosedam: Mir — varnost za varnost! To je tisto, kar imamo svetu povedati. Kdorkoli se bo zanesel na te naše besede, ne bo razočaran.

Razcep med švicarskimi Nemci

Bern, 22. maja. AA. Predsednik tukajšnje nemške kolonije je odstopil. V zvezi s tem piše »Bernischer Tagblatt«, da je v bernski koloniji nastal razcep. Doslej je nemška kolonija v Bernu fungirala kot osrednja zveza vseh združenj Nemcev iz Rajha v Bernu in okoliških švicarskih mestih. Ker so pa nacionalni socialisti hoteli dobiti vodstvo te kolonije v roke, in sicer ne z volitvami, temveč kakor trdi »Bernischer Tagblatt«, z naredbo, je večina nemških združenj v Bernu in bernskem kantonu stopila iz nemške kolonije.

Kratke vesti iz tuine

Italijanski finančni minister Thaon de Revel je v proračunskem ekspoziju pred parlamentom izjavil, da znašajo dosedanj stroški italijanske ekspediciije v Vzhodni Afriki 628 milijonov lir.

Milan, 22. maja. W. Cene živlilom in drugim potrebnim stalno naraščajo. Tako se je n. pr. cena kruha dvignila za 1 liro pri kg, tako da stane zdaj kilo belega kruha lir 4.20 (okrog 15 Din!). Črn kruh pa se je podražil za 50 stotink pri kg. Po podatkih tukajšnjega pokrajinskega sveta za korporacijsko gospodarstvo je kupna moč lire znatno padla.

Rim, 22. maja. W. Direktorij fašistične stranke, ki je zasedal pod predsedstvom generalnega tajnika stranke Staraceja, je izrazil Duceju svoje zadovoljstvo zaradi mobilizacije dveh divizij črnih straž, ki jih je pozval, »da branijo nedotakljive interese in varnost italijanskih kolonij v Vzhodni Afriki«.

Pariz, 22. maja. W. Po snočnjih posvetovanjih z italijanskim poslanikom Pignatti-Moranom in angleškim poslanikom Clarkom je zunanji minister Laval odpotoval v Ženevo na zasedanje sveta DN.

ključil možnost nepričakovanih letalskih napadov, možnost, ki pomeni neprestano nevarnost za vso sodobno civilizacijo. Ta sistem mora zajamčiti enodušno in složno akcijo močnih sil zoper morebitnega napadaleca.

Na koncu poudarja člankar nujno potrebo, da se nadaljujejo razgovori o omejitvi oboroževanja, in sklepa z besedami: Vsi, ki so dobre volje, morajo izprevideti, da je zdaj napočil skrajni trenutek za izvedbo resnične in resne omejitve oboroževanja.

Prvi odgovor Anglije: za 50% večje letalstvo

London, 22. maja. AA. Včeraj se je vršila seja ministrskega sveta, ki ji je predsedoval namestu predsednika MacDonalda podpredsednik Baldwin. Na seji so redigirali izjavo, ki jo bo v obeh zbornicah prečital Baldwin. Prihodnja seja je določena za sredo dopoldne. G. Baldwin bo v spodnji zbornici orisal program o pospešeni gradbi britanskih letal. Izvedba tega programa se bo finansirala iz naknadnega proračuna. Po nekem poročilu »Associated Press« je glavna karakteristika novega programa znatno povečanje letalske oborožitve v čim krajšem času. Vlada bo posvetila veliko pozornost pomembnemu vprašanju reorganizacije letalske industrije. Mislijo, da bodo britanske letalske sile samo za 50% večje od nemških, ko bo Nemčija izvršila svoj napovedani program.

Anglija naj zapre Italiji Sueški prekop

London, 22. maja. AA. Današnji »Morningpost« piše o italijansko-abesinskem sporu in pravi, da bi odločen nastop britanske vlade, zlasti pa sklep o zaprtju Sueškega prekopa za transporte črt in vojnega materiala, mogel vsekakor preprečiti sovražnosti v Vzhodni Afriki. List pravi, da bo francoski zunanji minister Laval, ki se danes pripelje v Ženevo, podpiral to prizadevanje britanskih zastopnikov.

Novi parniki na potu

Napoli, 22. maja. AA. V vzhodno Afriko je odplul parnik »Praga« s 500 vojakov in velikimi količinami vojnega materiala. Med tem pa natovarjajo še več drugih parnikov.

Japonska vlada je sklenila odpovedati ribarski sporazum s sovjetsko Rusijo zaradi tega, ker je sovjetska vlada dozdej odklonila pogajanja glede izpremembe in dopolnitve tega sporazuma.

Bivši šef berlinske policije, znani socialno-demokratski prvak Verziński, je izgubil nemško državljanstvo. Njegovo lastnino je zaplenila država.

Italijanska vlada je objavila uredbo, ki ji daje pooblastilo, da izda v finančnem letu 1934/35 blagajniške zapise do zneska ene milijarde.

V Madridu so na svečan način otvorili kongres knjižničarjev in knjigopiscev v prisotnosti odposlancev iz 33 držav.

Francoska vlada bo predložila parlamentu na njegovi prvi seji 28. maja t. l. zakonski predlog o obdržanju sedanjega letnika rekrutov pod zastavo in zakonski predlog o vojaških kreditih.

Iz Charleroija v Belgiji poročajo, da je šteto stavljujočih rudarjev v tamošnjih rudnikih naraslo na 15.000.

Po volitvah v ČSR

Praga, 22. maja. AA. Snočnji listi pišejo, da se bo ministrski svet sestel šele po volitvah v deželna in okrožna zastopstva, ki se bodo vršile v nedeljo, in da je sklenil formalno odstopiti.

Po sodbi listov ni pričakovati nikake načelne izpremembe v kabinetu, ker bo vladna večina zagotovljena s podporo obrtniške stranke, morda pa tudi še nekaterih drugih strank. Da bi stopil zastopnik stranke sudetskih Nemcev Henlein v vlado, ni pričakovati.

Rezultatov volitev v senat še niso uradno objavili. Doznava se pa, da nemška zveza poljedelcev in češkoslovaški fašisti ne bodo dobili niti enega mandata v senatu, ker niso zbrali v nobenem volilnem okrožju toliko glasov, kolikor jih je potrebnih za senatorski mandat. Po vsej priliki bo v praškem senatu namočnejša stranka sudetskih Nemcev, ker bo imela od 150 okoli 23 do 25 sedežev.

Vesti iz Beograda

Napredovanje sodnikov

Beograd, 22. maja. Z ukazom kraljevega namestništva so postavljeni za kasacijske sodnike pri Stolu Sedmorice oddelek B v Zagrebu v skupini II/2 dr. Milko Gaber, dr. Rudolf Sajovic in Anton Lajovic, dosedaj apelacijski sodniki deželnega sodišča v Ljubljani.

Justifikacija

Beograd, 22. maja. Davi ob 5. uri je bil obešen Andrej Grediček, ki je bil obsojen na smrt zaradi poskušnega atentata na bana savske banovine, nadalje ker je težko ranil žandarmerijskega podnarednika Nikolaja Tepšića, ker je ubil žandarmerijskega podnarednika Sudara Marka, ker je bil v inozemstvu član teroristične organizacije in ker je ob povratku iz Madjarske navalil na orožniško patroljo in težko ranil orožnika Živka Grozdanića.

Mestni svet ljubljanski

Ureditev Zvezde — Regulacija Ilirske ulice in Vegove ceste ter Korytkove ulice — Podpora za evharistični kongres — Brezplačna stanovanja za reveže — Častna tabla na magistratu — Ukinitev I. razreda mestne ženske realne gimnazije

Včeraj ob 17. se je pričela redna občinska seja, ki jo je otvoril mestni predsednik gosp. dr. Ravnihar s prelepimi besedami ob polletnici marsejske katastrofe, nato se je spominjal tudi smrti poljskega osvoboditelja maršala Piłsudskega. Mestni svetniki so spominske besede poslušali stoje in vzklknili trikrat »Slava«. Z najtoplejšimi besedami se je nato govornik spominjal tudi umrlih Frana Krapeša, Veličana Finka, dr. Henrika Trume in vdove bivšega podžupana ge. Berte Trillerjeve, ki so jim zborovalci prav tako zaklicali »Slava«.

Ko je predsednik prečital zahvalo prezidenta Masaryka za čestitke, je naznanil, da je minister financ odobril proračun mestne občine Ljubljanske za leto 1935/36 povsem po predlogu z izdatki 45.602.259 Din, dohodki 38.974.856 Din in z razliko 6.627.403 Din, ki se bo krila s 45% doklado na državne neposredne davke. Odobrena je tudi licitacija za regulacijo Ljubljance, kjer je delo izdrazil edini ponudnik tvrdka Dukič in drug za 5.829.390 Din in bo vsota krila s posojilom pri Poštni hranilnici v znesku 6 milijonov 683.000 dinarjev. Dela so se pričela takoj. Predpisana je tudi uredba o prenosu poslov obče uprave od mest na državna upravna oblastva, ki predpisuje, da ostane ta kompetenca in delokrog ljubljanskega mestnega poglavarstva povsem neokrnjena. Predsednik si je ogledal Tehniška srednja šola ter obljubil vso pomoč mestne občine pri potrebnih popravilih in razširjenju. Ministrstvo vojske je odklonilo prenos smodnišnice na Šentviško polje, a mestna občina je še vedno pripravljena prevzeti zemljišče sedanje smodnišnice ter podpirati vojaško oblast, če bo smodnišnica stala v Dravski banovini. Zupan se je udeležil v Zagrebu sestanka tamošnjih in sušaških faktorjev glede nove ceste iz Ljubljane na Sušak. Sklenjeno je bilo zavzemanje za popolnoma novo avtomobilsko cesto, ki bi bila dolga le 114 km in smo v našem listu objavili že tudi njen opis in načrt. Za sedaj bo popravljena z 10 milijoni iz milijardnega sklada za javna dela 156 km dolga cesta iz Ljubljane skozi Kočevje na Sušak.

Na interpelacijo mestnega svetnika g. Josipa Ambrožiča je predsednik dal obširno pojasnilo, da bodo z deli pri bežigraski šoli v kratkem spet nadaljevali, ker mestna občina dobi v kratkem dolgoročno posojilo pri Suzorju oziroma v Hipotekarni banki, med tem si bo pa pomagala s kratkoročnim posojilom.

Na dnevnem redu je bila tudi izročitev diplome častnega člana mestnemu svetniku g. Josipu Turku, ki je morala odpasti, ker je odklovanec še vedno v Leonišču.

Za finančni odbor je poročal mest. svetnik g. Ivan Tavčar, da je delno ugodeno Štirnu Antonu, Suhadole Nataši ter Mihaeli Dermastlija, Viktorju Koritniku in Rudolfu Gulscherbraunu glede predpisa prirastkarine. Pritožbi Zveze slovenskih zadrug in posestnice Edite Schmidt zaradi predpisa mestnih hišnih davčnin sta bili zavrnjeni, prav tako pa tudi pritožba hotelske družbe »Union« zaradi predpisa pristojbine za hidrante, navzlic pritožbi pa morajo plačati pasjo tako Eifer Ferdinand, Karlovšek Jože, Pogačnik Ivan, Češnovar Karel in Skružny Vaclav. Sprejet je bil predlog finančnega odbora in odobren kredit 70.500 Din za naknadna dela v novih policijskih zaporih, nadalje pa tudi 50.000 Din iz proračunske rezerve za kritje raznih izdatkov pri volitvah. Debata se je vnela pri predlogu, naj mestna občina dovoli pripravljalnemu odboru Evharističnega kongresa za 100 zastav, 30 reflektorjev, stranišča in vodovodne pipe, ki jih mestna občina posodi pripravljalnemu odboru in bi jih itak morala napraviti, 40.000 Din, poleg tega pa še iz fonda za tujski promet 10.000 Din za brošuro »Vodnik po Ljubljani«, ki bo izšel v 100.000 izvodih. Mestni svetnik g. Kosem je predlogu ugovarjal, češ, da bo evharistični kongres gotovo sam kril stroške, a če bi bila prireditev pasivna, naj občina priskoči na pomoč z 20.000 Din. Mestni svetnik g. Olup je predvsem poudarjal, koliko denarja bodo v Ljubljani pustile množice udeležencev evharističnega kongresa, ki jih moramo sprejeti z največjo gostoljubnostjo. Ko je tudi referent g. Tavčar poudarjal dolžnost Ljubljane do gostov, je bil predlog sprejet soglasno proti glasu g. Kosma. Sprejeti so bili tudi krediti za kritje potnih referenta za prirastkarino, potnih stroškov tehničnim uradnikom, ki so morali v Beograd k praktičnemu strokovnemu izpitu, nadalje kritje stroškov nove uredbe in pravilnika o prirastkarini, kredit za plačilo vodarine trgovske nadaljevalne šole in pa kredit za odškodnino 4000 Din za odstranitev dveh barak v Gramozni jami. Občinski svet je tudi odobril odpis dolžnih najemnin nekaterim najemnikom, ki niso mogli plačati stanarine. Končno je bila pa odpuščena nekemu nameščencu tudi predpisana globa.

Prav živahno se je razvila debata pri poročilih tehniškega odbora, ki je o njih referiral mest. svetnik g. inž. Pavlin. Kuratoriju slepeev je dovoljena parcelacija v Šentpetrskem okraju pod gotovimi pogoji in prav tako tudi Antoniji Felder ter Sokolu II. na Prulah, kjer bomo dobili 4 stavbišča. Ugodeno je tudi prošnjam M.

L. Jurmana in dr. Hammerschmida in Marije ter Jakoba Škola za parcelacijo zemljišč v Kolesiji, kjer dobimo 18 stavbišč. Referent g. inž. Pavlin je nato obširno utemeljeval predlog tehniškega odbora, naj se Zvezda preuredi po načrtu mojstra Plečnika, a prostor za spomenik kralja Aleksandra naj določi odbor za postavitev spomenika. S tem bi bil odklonjen načrt arhitekta ing. Hermana Husa, ki ga je predložil odboru za postavitev spomenika Klub arhitektov in smo ga v našem listu objavili tudi že v sliki. Izvedba Plečnikovega načrta bi šla postopoma in bi bili stroški zanjo minimalni, Husov načrt ima pa poleg drugih nedostatkov tudi to slabo lastnost, da bi samo tlakovanje veljalo poldrug milijon dinarjev. Mestni svetnik g. Kosem je sprožil ostro debato s svojim govorom proti Plečnikovu načrtu, vendar je pa poudarjal velike mojstrove zasluge za Ljubljano. Tudi mest. svetnik g. Rupnik je ugotovil, da čež Plečnikove načrte vedno vse zabavlja, a ko so narejeni, pa vedno največji prejšnji nergači najbolj hvalijo njegova dela. Govornik se je končno zavzel za popolnoma nov načrt z angleškim parkom in kraljevim spomenikom. Tudi mestni svetnik g. Frelih se je zavzemal za Plečnikove nasade, ki jih vsi občudujejo, in za izvedbo preureditve Zvezde po Plečnikovu načrtu. Mestni svetnik g. Rado Hribar je orisal slabe strani Husovega načrta in se pridružil izvajanjem predgovornika g. Freliha za Plečnikov osnutek. Mest. svetnik g. Seunig je prišel s predlogom, naj se predlog vrne tehničnemu odboru. Mestna svetnika g. Tavčar in g. Zemljič sta bila za Husov načrt in g. dr. Lukcan je govoril za Seunigov predlog, ker je treba počakati vseh načrtov za spomenik, končno se je pa poročevalec g. inž. Pavlin še zavzel za predlog tehniškega odbora, ki je pa pri glasovanju propadel, ker je bila večina za Seunigov predlog.

Prav obširno je g. inž. Pavlin poročal o regulaciji Ilirske ulice in o lastniških transakcijah za njo potrebnih zemljišč. Regulirana Ilirska ulica bo šla z Vidovdanske ceste tam, kjer se vanjo steka Komenskega ulica, nato pa naravnost dalje v svoji sedanji smeri, da dobi Ljubljana novo potrebno prometno žilo med Trgom kralja Petra in Hrvaškim trgom. Predlogi so bili soglasno sprejeti. Prav tako je bil soglasno sprejet predlog za dolgo zavlačevano regulacijo Emonske ceste, kjer bodo podrli sedanjo Špeletičevo hišo in s tem končno razširili in

Francoska mornarica v Splitu

Split je včeraj svečano sprejel francosko vojno mornarico, ki je prišla na uradni obisk v Jugoslavijo. V pristanišču se je zbralo več tisoč meščanov, ki so navdušeno vzklkali Franciji in francosko-jugoslovanskemu prijateljstvu.

Točno ob 8. so priplule francoske ladje v splitsko pristanišče. Francoski konzul v Splitu Gaston Soupey in francoski pomorski ataše v Beogradu kapitan bojne ladje Roche sta se takoj odpeljala z motornim čolnom na admiralsko ladjo pozdravljat admirala Mougeta. Nato so ordo-nančni častniki izmenjali obiske.

Admiral Mouget se je zahvalil za pozdrave in izjavil, da je navdušen nad sprejemom, ki ga je doživel v Boki Kotorski, prav tako navdušen je pa tudi s sprejemom, ki ga je francosko bro-dovje doživelo v Splitu.

Ob 10.30 seje admiral Mouget z motornim čolnom odpeljal pred bansko palačo, kjer so ga sprejeli ban dr. Jablanović, poveljnik mesta in zupan Splita. Pozdravni govor na admirala je imel ban dr. Jablanović, ki je s prisrčnimi besedami govoril o iskrenem prijateljskem razmerju, ki vlada med francoskim in jugoslovanskim narodom. V svojem odgovoru banu je admiral Mouget poudaril, da so ga nenavadno ga-

čilni refren na razpravi, je policija s poldvojeno vneto pazila na sumljive ljudi. Tej okolnosti se je zahvaliti, da je prišla na sled ponarejevalcem denarja. Benčina Jože je znal delati kovance po Din 2—, 10—, 20— in 50—. Tudi jih je na poseben način označeval, da jih je sam lahko spoznal med pristnimi in med drugimi falzifikati. — V zvezi s tem razkritjem se je nakopičila vrsta drugih krivih dejanj, ki so se kakor mreža prepletala med seboj in dovedla končno do zgoraj opisanih žalostnih rezultatov. Eden izmed grešnikov, pekovski pomočnik Angel Fabjan iz Lipe na Krasu, se je po roparskem napadu v Brezju pri Dobrovi umaknil čez mejo in se s tem, vsaj začasno, odtegnil roki pravice.

Razprava je v nekaterih odenkih zopet pokazala, kako nekateri brezposelni izkoriščajo gospodarsko stisko za temne, zločinske posle. Zato smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo meščane in zlasti naše počeželje, naj bodo napram vsem neznanecem skrajno previdni. Od lakote v Jugoslaviji ni treba nikomur poginiti, kdor pa izkorišča gostoljubnost in lahkovernost našega ljudstva, bi prav za prav tako kazni zaslužil.

Razprava je bila trepek epilog k vedrozaburljivim vestem, ki se jih čitatelji dnevnikov brez dvoma spominjajo. Pozimi, v času, ko so v Ljubljani »zborovali ministri Male antante«, kakor se je glasilo zna-

pravni Emonske ceste. V zameno za svojo hišo pa dobi g. Špeletič mestno hišo v Peričevi ulici št. 28 za Topničarsko vojašnico. Odobrena je bila tudi izprememba regulativnega načrta na Šmartinski cesti, kjer bo razširjen takoimenovani »industrijski park« in s tem omogočeno, da bo tvrdka Anton Res v bližini tovarne za klet postavila novo tovarno za predelovanje asfalta. Sprejeta je bila tudi zamenjava mestnega sveta z zemljiščem Marije Jerina.

Mest. svetnik g. Lombard je referiral za odbor za upravo mestnih hiš. Občinski svet je sprejel njegov predlog, da bodo odslej imeli mestni reveži zastoj stanovanja v mestnih barakah, drugi se bodo pa morali izseliti.

Za personalno-pravni odbor je predlagal mest. svetnik g. dr. Šubie izvolitev gg. Adamiča, dr. Modica, Struklja, Rebeka in Košaka v kontrolni odbor ter gg. inž. Pavlina, Rupnika, dr. Šubica, Olupa, Rebeka in dr. Bohinjea v odbor za oceno nabavk, kar je bilo soglasno sprejeto.

Mestni svetnik g. Anton Adamič je prečital samostojen predlog za prepotrebno regulacijo Korytkove ulice. Za nakup potrebnega sveta od ge. Telko naj finančni odbor preskrbi 40.000 dinarjev.

Mestni svetnik g. dr. Jože Bohinjec je predlagal, naj mestna občina vzida nekeje v magistratnem posloju ploščo, kjer naj bi bila vklesana imena za mestno občino zaslužnih oseb. Z vklesanjem imen na to častno ploščo bi bili ovekovčeni le oni duševni in ročni delavci, ki že najmanj pet let niso v občinskem svetu in se po dodelitvi tega odlikovanja tudi več ne smejo vrniti vanj, poleg tega pa mora to počastitev občinski svet skleniti soglasno. Vsako leto bi smela biti počaščena le ena oseba, a najmanj vsako tretje leto bi morala biti podeljena ta čast kakim zaslužni ženi. Razen tega je g. dr. Bohinjec vložil tudi predlog za ustanovitev odbora za likvidacijo obveznosti in računov mestne občine in še drugega odbora za izpopolnitev zdravstvene službe v mestni občini, končno pa tudi še predlog za zaščito male trgovine in obrti.

Vse samostojne predloge je zupan odkazal pristojnim odborom in je bila s tem zaključena javna seja.

V tajni seji je bilo sklenjeno, da se z novim šolskim letom ukine I. razred mestne ženske realne gimnazije, ker mestna občina ne more več zmagovati stroškov zanjo in je najnujnejša potreba, da jo končno vendar že prevzame država. Ker je magistratni viš. svetnik g. dr. Riko Fux izvoljen za narodnega poslanca, mu je bila dovoljena začasna upokojitev, upokojena sta bila tudi mestna pisarniška asistentka Marica Virantova in paznik v Mestni klavnicni Ivan Kavčič. Odobrene so bile pokojnine vdovam mestnih uslužbenecv gospem Mariji Boltar, Pavli Fink in Josipini Jak. Urejenih je bilo še nekaj drugih personalnih zadev, končno je bilo sklenjeno, da bodo odslej dobivali neoženjeni dohodarstveni pazniki po 900 Din, oženjeni pa po 1050 Din na mesec.

nili izrazi iskrenega prijateljstva, ki jih je videl pri jugoslovanskem narodu do Francije. Med drugim je dejal:

Francoski narod bo o priliki tega obiska svoje vojne mornarice pri jugoslovanskem narodu pokazal svoja čuvstva privrženosti in ljubezni do hrabrega jugoslovanskega naroda tudi s tem, da bo posebno odposlanstvo francoske eskadre odšlo na Oplenac, da se pokloni na grobu viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Francoski narod bo z največjo ljubeznijo spremljal razvoj Jugoslavije in ji želi sreče in napredka.

Ob 12. je odšel ban dr. Jablanović s poveljnikom mesta generalom Barjačekom in splitskim županom Kargotičem na admiralsko ladjo na obisk k admiralu Mougetu. Nekoliko pozneje je prišel na admiralsko ladjo tudi poveljnik jugoslovanske mornarice admiral Polić s svojim štabom in poveljniki vseh jugoslovanskih enot. Tu je poveljnik francoskega brodovja izročil admiralu Poliću red legije časti, ki ga je z njim odklival predsednik francoske republike.

Ban primorske banovine dr. Jablanović priredi jutri zvečer banket na čast francoskemu poslaniku v Beogradu in admiralu g. Mougetu. Banket bo v hotelu »Matič«.

Nagrada v hiši pravice

čilni refren na razpravi, je policija s poldvojeno vneto pazila na sumljive ljudi. Tej okolnosti se je zahvaliti, da je prišla na sled ponarejevalcem denarja. Benčina Jože je znal delati kovance po Din 2—, 10—, 20— in 50—. Tudi jih je na poseben način označeval, da jih je sam lahko spoznal med pristnimi in med drugimi falzifikati. — V zvezi s tem razkritjem se je nakopičila vrsta drugih krivih dejanj, ki so se kakor mreža prepletala med seboj in dovedla končno do zgoraj opisanih žalostnih rezultatov. Eden izmed grešnikov, pekovski pomočnik Angel Fabjan iz Lipe na Krasu, se je po roparskem napadu v Brezju pri Dobrovi umaknil čez mejo in se s tem, vsaj začasno, odtegnil roki pravice.

Razprava je v nekaterih odenkih zopet pokazala, kako nekateri brezposelni izkoriščajo gospodarsko stisko za temne, zločinske posle. Zato smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo meščane in zlasti naše počeželje, naj bodo napram vsem neznanecem skrajno previdni. Od lakote v Jugoslaviji ni treba nikomur poginiti, kdor pa izkorišča gostoljubnost in lahkovernost našega ljudstva, bi prav za prav tako kazni zaslužil.

Boj jetiki!

V Ljubljani in po vsej državi je ta teden določen boju proti tuberkulozi, najbolj strupeni škodljivki našega naroda. Da se zavzamejo za to velevažno borbo čim širši sloji naroda, je pripravljenih vrsta predavanj. Predavali bodo o boju proti tuberkulozi v Ljubljani strokovnjaki, po večini mestni zdravniki. Predavanja, kolikor je doslej napovedanih, se vrste takole:

Cetrtek, 23. t. m. ob 8 predavanje v internatu »Mladika« in v gospodinjški šoli.

Cetrtek, 32. t. m. ob pol 18 predavanje v »Mestnem domu« za vse mestno delavstvo.

Cetrtek, 23. t. m. ob 20 javno predavanje v dvorani OUZD. Skioptične slike.

Petek, 24. t. m. ob 8 zvečer v OUZD v Ljubljani predavanje g. primarja dr. F. Minafa: »Kako naj se borimo proti tuberkulozi kosti in njenim posledicam«.

Petek, 24. t. m. ob 20 predavanje v Sokolskem domu v Šiški.

Petek, 24. t. m. ob 20 predavanje v šoli na Barju.

Petek, 24. t. m. ob pol 21 predavanje v »Vajeniškem domu« v Lipičevi ulici. Skioptične slike.

Poleg teh predavanj bodo mestni zdravniki predavali tudi po vseh ljubljanskih šolah.

Občni zbor gostilničarskih združenj v Novem mestu

Novo mesto, 22. maja.

V hotelu g. Josipa Windischerja je bil danes občni zbor Zveze gostilničarskih združenj iz Dravske banovine. Zbor je poselilo veliko število gostilničarjev in hotelirjev iz vse Dravske banovine, tako da je bil salon Windischerjevega hotela nabit poln.

Bansko upravo in sresko načelstvo je zastopal g. Krajšek, direkcijo državnih železnic g. Kavšek, zbornico za TOI narodni poslanec gospod dr. Kocic, Združenje trgovcev g. Erno Kastelic, državni savez njegov predsednik g. Mihajlo Nikolić iz Beograda in glavni tajnik g. Sekulović. Mestno občino novomeško je zastopal narodni poslanec zupan novomeški g. dr. Režek, Tujsko prometno zvezo ravnatelj g. Pintar, Vinarsko društvo g. Robert Germ, Kmetijsko šolo na Grmu g. inž. Zupančič. Pozdrave sta poslala predsednik zbornice TOI g. Ivan Jelačin in narodni poslanec g. dr. Riko Fux.

Z zbora so bile poslane pozdravne brzojavke kraljevemu namestništvu v Beogradu, ministru za trgovino in industrijo g. Vrbančiču, finančnemu ministru dr. Stojadinoviću in banu Dravske banovine dr. Dinku Puc za zahvalo za vse njegovo širokogrudno umevanje vseh gostilničarskih težav in tegob, s katerimi se ta slan bori.

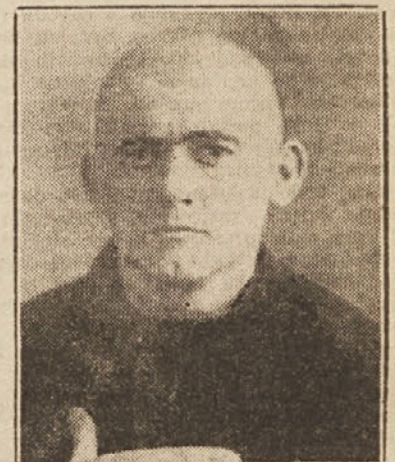
Predsednik zveze g. Ciril Majcen je s svojim obširnim poročilom temeljito obrazložil delovanje zveze in analiziral visoke zasluge, podkrepljene s konkretnimi dokazi, kako visoko pojmuje gostilničarski in hotelirski slan narodno gospodarske naloge današnjega tujskega prometa.

Predsednik vsedravnice zveze g. Mihajlo Nikolić je delo Zveze gostilničarskih združenj prikazal kot vzor, ki je Zemaljskemu savezu v celoti pokazalo smernice organizatoričnega in delovnega prog ama, s katerimi se tako častno odkljuje Zveza gostilničarskih združenj v Sloveniji. Posebno zahvalo je izrekel vodstvu v osebi gospoda predsednika in g. Petelina.

Ropar Franc Omerza

Zasledovanje znanega roparja Omerza Franca iz Blance pri Brežicah, ki se giblje na teritoriju srezov Laško, Šmarje pri Ješah, Celje in Brežice, je zelo oteževano zaradi težkega terena, ki je hribovit in gozdnat. Ker se oblastvu do danes še ni posrečilo, da bi izsledilo roparja, ki ima na vesti tudi življenje orožnika Ivana Koščaka, se polašča prebivalstva v teh krajih vedno večje razburjenje.

Da bi se nevarnega bandita čimprej moglo izslediti, prinašamo njegovo sliko in

opozarjamo javnost, naj zločinca ne čisti in ga ne prikriva ter naj vse, kar bi zamoglo vplivati na izsleditev Omerze nemudoma sporoči najbližjim varnostnim organom.

Po podatkih, ki so policiji na razpolago, je Omerza Franc rojen 6. novembra 1904 v Rožnem, srez Celje, pristojen pa v občino Blanca, srez Brežice. Omerza je samski in po poklicu mizarski pomočnik.

Postave je srednje velike, podolgovatega obraza, nizkega čela, kostanjevih las, sivih oči in zdravih zob.

Priložena fotografija predstavlja Omerza Franca v kaznilniški obleki.

Dnevni dogodki

× Naša narodna dolžnost je, da redki jubilej, ki ga bo praznoval dr. Anton Bonaventura Jeglič letos 29. maja, primerno proslavimo. Pripravljani odbor je sestavljen za to slovesnost podoben program, ki smo ga že objavili. Vsa Slovenija naj v dneih od 27. do 30. maja pokaže, kako visoko spoštuje svojega nekdanjega dolgoletnega nadškofa. Pričakujemo, da bo sprejem 28. maja popoldne ob 17. uri res tak, kot ga ta veliki Slovenec zasluži. Gotovo se bodo vsa društva odzvala vabilu, ki ga je te dni razposlal pripravljani odbor. Če kako društvo po pomoti ni dobilo posebnega pismenega vabila, naj se kljub temu ne odtegne slovesnosti in naj se polnoštevilno udeleži sprejema 28. maja ob 17. uri in slavnostne podoknice, ki bo istega dne ob 20. uri zvečer pred škofijskim dvorcem, kjer bodo sodelovali združeni pevski zbori in godba »Sloga«. Obenem opozarjamo vsa društva, da bo v dneih od srede 22. maja do ponedeljka 27. maja na mestnem poglavarstvu v Ljubljani (mestna posvetovalnica soba št. 22, Mestni trg 2/1.) od 8. do 14. ure na razpolago knjiga, v katero naj vsa društva in vse organizacije vpišejo svoje čestitke visokemu jubilarju. Pričakujemo polnoštevilnega odziva. Pokažimo, da znamo ceniti svoje velike in zaslužne može in da smo jih vredni.

× Stavite v loterijo in — zadenete. Kolika radost! In če ne zadenete, kar se največkrat zgodi? Kaj potem? Razočaranje in jeza. Prihranite si raje srd in ne igrajte se s srečo! Tudi pri perilu ne. Preizkušeno Zlatorog-ovo milo Vas nikdar ne bo razočaralo. Pri njem je treba, da ostanete. Zlatorog-ovo milo je splošno priljubljeno radi svoje velike čistilne moči in radi svoje izdatnosti. Resnica je, kar trdi ljudski glas: »Le Zlatorog-milo dá belo perilo!« Priporočamo ga tudi mi!

× O vzrokih začetka tuberkuloze bo predaval danes, v četrtek, docent beogradske univerze dr. Vladimir Spuziće v okviru nacionalne ure ljubljanske radijske oddajne postaje. Predavanje prenaša ljubljanska in zagrebška postaja iz Beograda.

Avtomobilisti, pozor!

Najboljši bencin,
najboljše 100% am. avto-olje,
vse vrste strojnih olj

Motoroil, Maribor, Kralja Petra trg 4

× Posebni izletniški vlak. V nedeljo, 26. t. m. bo vozil na progi Zagreb gl. kol. — Sušak in obratno posebni izlet. vlak: odhod iz Zagreba gl. kol., dne 26. maja 1935 ob 4.52; odhod iz Karlovca, dne 26. maja 1935 ob 5.47; prihod na Sušak, dne 26. maja 1935 ob 10.14.

Povratek: odhod s Sušaka dne 26. maja 1935 ob 20.40; prihod v Karlovac, dne 27. maja 1935 ob 1.33; prih. v Zagreb gl. kol., 27. maja 1935 ob 2.30. — Znižana vozna cena za ta vlak znaša za tja in nazaj: za relacijo Zagreb gl. kol. — Sušak v II. raz. Din 69.—, v III. raz. Din 46.—, za relacijo Karlovac — Sušak v II. raz. Din 54.—, v III. raz. Din 36.—.

Potniki z vseh postaj ljubljanske direkcije, ki želijo potovati s tem vlakom, kupijo na vstopni postaji žel. legitimacijo K-13 in celo vožno karto do Zagreba ali Karlovca. Ta karta jim velja za brezplačen povratek od Zagreba ali Karlovca do prvotne vstopne postaje. Ta popust pa velja samo en dan pred odhodom posebnega vlaka in na dan povratka ter en dan po povratku posebnega vlaka. Na Sušaku morajo potniki dati žigosati železniško legitimacijo. Podrobnejše informacije morejo potniki dobiti pri potniških blagajnah na vseh železniških postajah.

× Razpis zdravniških služb. Kraljevska banška uprava dravske banovine razpisuje službo zdravnika uradniškega pripravnika in javni bolnici v Celju in Murski Soboti ter službo zdravnika združene zdravstvene občine Polzela s sedežem istotam. — Prosilci za službo zdravnika združene zdravstvene občine morajo imeti poleg staza vsaj šest mesecev bolniške porodniške in ginekološke prakse. — Prošnje se naj vložijo pri kralj. banški upravi dravske banovine do 10. junija 1935.

× Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne šole 15. septembra 1935. Sprejme se 30 učencev. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejeti bodo pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki ostanejo po končanem šolanju na kmetiji. Lastnorčno pisane prošnje, kolikove v Din 5.—, je treba poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 1. avgusta 1935.

Prošnji naj bodo priloženi krstni list, domovnica, zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o ravnanju pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjava staršev o banovinski varu (kolek 2 Din), ki se z njo zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo študentsko izjavo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da povrnejo zavodu iz javnih sredstev sprejeto podporo. Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oskrbtnina znaša od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Taki prosilci naj zaprosijo za podporo še pristojni sreski kmetijski odbor ter naj predložijo prošnji za sprejem v kmetijsko šolo izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek splošni izpit iz slovensčine in računstva, ki so ga opravečeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati preišče njih zdravstveno stanje šolski zdravnik.

× Izpiti na pomorski trgovski akademiji v Dubrovniku. K izpizem se je prijavilo 24 učencev; z odliko sta napravila izpit dva, z dobrim uspehom 13, z zadostnim uspehom pa 6 gojencev. Trije gojenci niso bili pripuščeni k izpizem. Predsedoval je zastopnik ministrstva za trgovino načelnik David Korenić.

× Parafinske olje pri Sisku. Strokovnjaške preiskave zemlje okoli Siska so že zdavnaj dokazale, da morajo biti v okolici Siska bogata petrolejska polja, a do petroleja doslej še niso prišli. Strojar Nikola Kovač iz Popovače pa je baje našel kos zemlje, kjer je obilno petroleja, a povedati noče nikomur, kje je tisti kos zemlje. Nekaj te zemlje je poslal v Anglijo v preiskavo, kjer so ugotovili, da je zemlja kar nacejena petroleja. Kovač se sedaj pogaja z neko angleško družbo, da mu odkupi njegovo skrivnost. Če bodo v tistem okolišču res našli na petrolej, bo to vsekakor velikega pomena za dotični okraj.

Malinovec

iz slovečih gorjanskih malin, zajamčeno naraven, odlične kvalitete, priporočljiv zlasti deci in bolnikom, nudi največje v posodah od 5 kg dalje domača parna destilacija

A ROJEC, Stična

× Zadruga davnih uradnikov kraljevine Jugoslavije za varčevanje in kredite v Beogradu bo imela svoj prvi občni zbor 25. t. m. ob 15. v dvorani hotela Imperial v Beogradu, Vasina ulica 19.

× Balkanski medicinski teden. Unija balkanskih zdravnikov, beograjski odbor, sporoča vsem zdravnikom, ki bi hoteli iti v Romunijo, da se bo balkanski medicinski teden vršil v Bukarešti od 6. do 9. junija t. l. obenem z izletom po Romuniji od 6. do 12. junija. Popust na ladji in železnici je 50% in velja tako za našo državo kakor za Romunijo. Izlet bodo od 10. do 12. junija po Romuniji popolnoma brezplačni, priredil jih bo pa romunski odbor udeležencem na čast. Vsakdo si mora sam osebno nabaviti potni list. Romunski vizum je brezplačen. Število udeležencev je omejeno. Dopusi tako v resoru ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje kakor v resoru prosvetnega ministrstva so že odobreni. Odhod 4. junija z ladjo iz Beograda do Turna Severina, potem pa z železnico do Bukarešte.

Vsa podrobna pojasnila daje dr. Žitko Marković, predsednik Balkanske unije, beograjski odbor, Beograd, Jovanova ulica 83.

× Nagrade za dela likovne umetnosti. Včeraj popoldne so v umetniškem paviljonu »Cvijete Zuzorić« objavili rezultat natečaja za dela likovne umetnosti, ki bodo najboljša in najprezentativnejši portreti Nj. Vel. kralja Petra II. in Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla. Razočidiše je spoznalo kot najboljši in najprezentativnejši portret Nj. Vel. kralja, delo slikarja Josipa Carja in ga proglasilo kot nagrado s prvo nagrado, drugo in tretjo nagrado v enaki meri si pa delita Vlakjo Stanković in Jovan Milčić. Za najboljši in najprezentativnejši portret Nj. Vis. kneza Pavla, je pa razodiše spoznalo delo Miloša Vuškovića.

× Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani sklicuje redni letni občni zbor na četrtek, dne 6. junija 1935 ob pol 8. uri zvečer v dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ul. 27 z naslednjim dnevnim redom: 1. Poslovno poročilo. 2. Računsko poročilo iz l. 1934. 3. Poročilo nadzorstva in podelitev absolutorija. 4. Eventuelni samostojni predlogi. — Samostojni predlogi članov se postavijo na dnevni red le tedaj, če so bili vloženi pismeno odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom.

Ljubljana

× Nočno službo imajo v četrtek lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa 6; Hočevar, Celovaška 62 in Gartus, Moste, Zaloška cesta.

× Občinstvo opozarjamo, da si pravočasno prekrbi vstopnice za gostovanji mariborskega gledališča, ki se vrše začetkom junija. Vstopnice, ki so bile doslej kupljene veljajo. Občinstvo naj se zaveda svoje kulturne dolžnosti, in naj s čim številnejšim obiskom pripomore do teh gostovanj, ki bi se morala odpravdati, če ne bo prodanih dovolj vstopnic, da bi se krili režijski stroški. Zelo žalostno bi bilo, če bi morali vsled nezanimanja s strani občinstva dati tako slabo kulturno spričevalo, da ne moremo napolniti dva večera gledališča, ter se oddolžiti na ta način marljivim mariborskim igralcem vsled indolence s strani občinstva. Prvi večer igrajo Mariborčani Wildeovega »Idealnega soproga« v režiji Vladimirja Skrbinska, drugi večer pa Katajevo »Kvadraturu krog« v režiji ing. arh. Bojana Stupice. Predprodaja vstopnic se vrši dnevno pri operni blagajni, kjer se sedeže lahko tudi obvezno rezervira.

Vesna-akumulator Maribor

avto-, radio- (motorne) baterije

Domači proizvodi

Enoletna garancija

× Prte je smukal neki natak, doma iz Tržiča, v znani, ugledni ljubljanski restavraciji. Delal je na debelo. Gospodinja je zdaj pogrešila kar 35 novih namiznih prtov. Prijazni natakar jih je odnašal v »partijah« v zastavljalnico, nato pa je zastavljav in skušal prodati še zastavne listke. Škoda znaša Din 2625.—. Poleg tega je možak nasukal še 6 ruh. Tatvino je deloma že priznal. Policija preiskuje dalje.

× Ljubljanska sokolska društva vabijo svoje članstvo in naraščaj na predavanje brata dr. Frante Misa o tuberkulozi v zvezi s protituberkuloznim tednom, zlasti o preprečenju nastanka te bolezni z rednim udejstvom v sokolskih telovadnicah. — Predavanje bo danes v sredo 22. t. m., ob 20. uri v mali dovarni »Ljubljanskega Sokola« v Narodnem domu.

Obleka ali površnik po svoji želji dobite pri priznani solidni tvedki J. Maček, Aleksandrova cesta 12

× Rojaki iz Kobarida so se zbrali preteklo nedeljo pri Fonu na Tyrševi cesti. Prišlo jih je okoli 40. Zbranim rojakom iz solnne Gorishe je predaval g. Andrej Gabršček o stoletnih bojih primorskih Slovanov proti prodiranju italijanskega elementa na naša slovska tla od Predila do Skadra. Govorila sta še rojaka g. Urbančič in g. Koren. Prihodnji sestanek bo meseca julija, dan bo pa objavljen v dnevnem časopisu.

× Mesa si je zaželel podjeten neznanec, pa je vlomil v mesnico Janka Obranovača v Aleševčevi 22. Nabral je nekaj mesnine in klobas. Za nameček je snel še stensko uro in je nato z vsem tovorom izginil v noč.

× Društvo »Sola in dome« v Ljubljani ima svoje uradne ure vsak četrtek od 17. do 18. ure v prostorih Slovenske Matice na Kongresnem trgu, I. nadstropje. Tam sprejema društvo nove člane in stariši šolske mladine dobivajo potrebne informacije o delovanju društva.

Maribor

× Narodno gledališče. V četrtek, 23. maja ob 20. uri Nedbalova opereta »Poljska kri«. Red B.

× Gostovanje Ljubljancev preloženo! Zaradi nenadnih tehničnih zaprek je gostovanje ljubljanske drame v Mariboru odgodeno na poznejši čas. Kupljene in rezervirane vstopnice ostanejo do tekrat v veljavi!

× »Rdeči Franček«. Dne 30. maja »V neznan« se z »Rdečim Frančkom« podamo! Za mal denar prekrasen izlet združen s kopanjem, sportom in zabavo. — Vse informacije in prijave za ta najboljši majniški izlet dobe zainteresirani pri vodstvu avtobusnega podjetja na Glavnem trgu (telefon 22-75). Hitite, ker je še samo nekaj sedežev na razpolago!

× Nova senzacija. Naše mesto je obogatelo za novo pridobitev. Vsak večer se namreč vrše kino-predstave na Glavnem trgu, ki jim prisostvuje množica radovednežev. Na strehi Kaučičeve hiše je razpeto ogromno platno, kamor se razen reklamnih slik projicira za zabavo tudi kaka krajša šaloigra.

× Zopet prvenstvo. Prihodnje nedeljo bo v Mariboru prvenstvena nogometna tekma med SK Rapidom in ČSK iz Čekovca.

× Kino Union. V četrtek originalni rusko-sovjetski velem film »Petrogradske bele noči«.

× Razglas. Vojaški oddelek mestnega poglavarstva v Mariboru razglašča, da bo ponovna razglasitev razporeda na travniku vojaškega vežbališča na Teznu v nedeljo, dne 26. maja ob vsakem vremenu, začetek ob 7. uri zjutraj in traja nepretrgoma do 6. ure zvečer. Razglasitve razporeda se morajo udeležiti vsi oni obvezniki, ki so rojeni v letih 1885. do 1913. in ki so vojaško pristojni v mestu Maribor ter bivajo v mestu samem ali njegovi neposredni bližini, ki pa se razporeda dne 19. maja iz kateregakoli vzroka niso udeležili. Od te dolžnosti so izvzeti vsi obvezanci, ki stanujejo v Mariboru; pa niso vojaško pristojni v Mariboru, oni, ki so se razglasitve razporeda 19. maja udeležili, potem vsi častniki in duhovniki ter oni, ki so proplašeni za trajno nesposobne. Mestni avtobus bo vozil od pol 7. ure zjutraj do 18. zvečer z Glavnega trga na Tezno in nazaj.

× Predavanje o tuberkulozi. Ekspozitura OUZD v Mariboru je organizirala propagandna predavanja o tuberkulozi v času od 23. do 25. maja v vseh večjih industrijski obratih in sicer v tovarni Hutter in drug. Doktor in drug, Mariborska tekstilna tvornica, Karel Thoma, Jugosvila, Rossner, Teksta, Avgust Ehrlich, Stanko Břem. Predavali bodo zdravniki OUZD. in sicer šef zdravnik doktor Jože Sekula, g. dr. Alfonz Wankmüller, dr. Rudolf Lovrenc in specialist za tuberkulozo dr. Valentin Varl.

× Nočna lekarniška služba. V četrtek Savostona, lekarna pri »Magdalenici« na Kralja Petra trgu in Mimaškova pri »Orlu« na Glavnem trgu.

× Beg od doma. Gledališki delavec Macun Ivan je javil policiji, ga je pred dnevi odšla z doma njegova 17letna hčerka Fani in se do danes še ni vrnila. Obležena je v temen plašč, rdeče krilo in nosi rdečo kapico. Kdor bi o njej kaj vedel, naj sporoči policiji.

Celje

× Združenje čevljarjev v Celju šteje 114 organiziranih mojstrov iz Celja in okolice, ki zaposlujejo 45 pomočnikov in 40 vajencev.

× V počitniške kolonije na morje in na Pohorje bo poslala Krajevna protituberkulozna liga v Celju letos 15 slabotnih in jetiki podvrženih oseb.

× Ljudsko vseučilišče v Celju bo imelo svoj občni zbor v četrtek, 23. t. m. ob 20. uri v ribalnici deške meščanske šole. Dnevni red: 1. Poročila društvenih funkcionarjev. 2. Volitev novega odbora. — 3. Slučajnosti.

× Dražba. Pri davčni upravi v Celju bo v sredo 22. t. m. odnosno v petek 24. t. m. ob 9. dopoldne dražba transferiranih predmetov.

× Ljudsko delo in odkupnina za občinske ceste v mestu Celju v letu 1935. Seznanji obvezancev za občinske ceste v Celju so javno razporeženi na vpogled prebivalcev mesta Celja pri mestnem poglavarstvu celjskem v sobi št. 10 ob navadnih uradnih urah.

× Ivan Ravnikar na zadnji poti. V torek ob 5. uri popoldne so na mestnem pokopališču v Celju pokopali truplo g. Ivana Ravnikarja. K pogrebu se je zbrala velika množica občinstva. Navzoči so bili zastopniki oblasti, uradov, korporacij in društev, učenci trgovske šole v Celju z ravnateljem in učiteljem na čelu ter veliko število pokojnikovih stanovskih tovarišev od blizu in daleč. Mrtvaške obrede je izvršil z asistenco opat g. Peter Jurak. Ob odprtem grobu sta se od pokojnika poslovila mestni predsednik g. dr. Alojzij Gorčan in g. dr. Juro Hrašovec, oba povdarjajoč zasluge, ki si jih je pokojnik stekel v javnem življenju. Po poslovnih povorih je moški pevski zbor CPD zapel žalostinko »Vigred se povrne«, nakar so začele padati na krsto prve grude in množica pogrebu se je pričela razhajati. Slava spominu Ivana Ravnikarja!

× Tako ne sme več dalje! Neka celjska obrtniška organizacija nas je naprosila za objavo naslednje novice: Banovinsko zdravilišče Dobrna preureja svoje objekte. Zaposluje pa že skoraj tri leta, ko ni sezone, nekega slikarja, ki upravlja in vodi vsa slikarska in plekarska dela s svojimi delavci kot mojster, dasiravno nima nobene legitimacije za to, ker nima ne mojstrske preizkušnje niti obrtnega lista. Na vse pritožbe obrtnih organizacij in Trgovske obrtne zbornice in na vse urgence pri banki upravi, se je zgodilo še nekaj lepšega: Zdravilišče je razpisalo dela pri novi zgradbi in jih oddalo, pa ne obrtniku, temveč nestrokovnjaku, ki se skriva pod tujo firmo, dasiravno bi morali pri-zdravilišču vedeti, da nima obrtnega lista in da takih del sploh ne more in po obrtnem zakonu ne sme izvrševati. Obrtniki-davkoplačevalci. — Uredništvo je vsebino dopisa takoj sporočilo ban. referentoma za obrt in za tujski promet, obenem pa tudi tehničnemu oddelku, ki nam sporoča, da licitacije sploh še ni bilo, sicer bo pa vsa zadeva urejena po zakonu.

Slov. Konjice

Konjiški pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet ima izlet na Boč v nedeljo, dne 26. maja 1935. Odhod s postaje v Poljčanah ob 10.15 dopoldne.

Akcija za napravo razglednega stolpa na Konjiški gori. Pripravlja se akcija za napravo razglednega stolpa na Konjiški gori. Ako se zadeva uresniči, bo stolp na Konjiški gori prekosil soseda na Boču. Izletniki iz Celja bodo imeli prijazno pot med gorcami s Frankolova skozi Crešnjice. Do Frankolova pa z avtobusom. To bo najprijaznejša izletna točka.

× Glas Naroda« se je v Konjicah že precej udomačil. Ob javni deski se zbirajo vsak dan čitatelji! Javni lokali, ki še nimate »Glas Naroda« — ne pozabite, da je to ljudski časopis! Naš raznašalec bo prodajal nedeljsko številko takoj po prihodu vlaka. Pridno segajte po njem.

Vinske razstave letos ne bo. Mrz nam je uničil ves letošnji pridelek, tako da se ne izplača! Je pa še nekaj prvovrstne zaloge. Interesenti, ki so mislili obiskati razstavo, naj se obrnejo na sreskega kmetijskega referenta g. Nemca v Konjicah.

Ptuj

Odbor za postavitev spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju ponovno poziva vse one, ki so prejeli prošnje za prispevke, da jih blagovolijo čim prej nakazati odboru, da se akcija lahko čim prej zaključi. Vsi prispevki se bodo porabili za postavitev doma za pobijanje tuberkuloze v Ptuj.

Bogat plen vlomilcev. V trgovino trgovca Antona Žlahtiča v Barislovcih pri Ptujju so vlomili neznani tatovi in odnesli ročno blagajno s 4200 Din gotovine. Pokradli so tudi še nekaj srebrnine in drugih predmetov, tako da je trgovec oškodovan za 6000 Din.

Sport. Preteklo nedeljo je gostoval v Ptujju SK Železnica iz Maribora. Odigral je prijateljsko tekmo s tukajšnjim SK Ptujem. Rezultat je bil 3:1 za goste. — Prihodnje nedeljo pa bo SK Ptuj nastopil proti ISSK Mariboru.

Trbovlje

Sokolsko gledališče uprizori v nedeljo zvečer ob 20. v režiji br. Paternosta Jožeta Nušičeve komedijo »Žalujče ostale«. Vsi, ki gotovo niso pozabili izvrstne »Gospo ministrice«, bodo prišli pogledat tudi »Žalujče ostale«, ki s svojim jeklenim sarkazmom odlično zabavajo občinstvo.

Birma. V nedeljo bo pri nas birma. Birmovanih bo nad tisoč otrok, zato se bo začelo birmovanje že ob 8. uri zjutraj. Mariborski škof Tomažič prispe v soboto z vlakom ob 16.58.

Učiteljsko zborovanje. Ob priliki razstave »Žena« in higijenske razstave se vrši dne 4. junija zborovanje učiteljskega društva za laški srez na Šoli v Trbovljah-trg.

Gospodarska, kulturna in prosvetna društva Trnovskega okraja v Ljubljani pridele dne 1. junija romanje na Oplenac, da se poklonijo smrtnim ostankom Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Odhod iz Ljubljane z večernim brzim vlakom v soboto, dne 1. junija ob 20. uri. Povratek dne 4. junija ob pol 11. uri. Vožnja za osebo tja in nazaj vstevši avtobus Din225.—. Ob poklonitvi bo položen na grob kralja Mučenika krasno izdelan slovenski svečnik »Stober« s spominsko knjigo. Prijave se »prejemajo v gostilni Skličič, Pred Konjušnico. do incl. 26. t. m. Vse članstvo trnovskih društev in njih prijatelji se vabijo, da se prijavijo v čim večjem številu.

Pripravljani odbor.

Slovenska Bistrica

Slava 1. konjiškega divizionu. Pred nekaj dnevi je proslavil naš 1. konjiški divizion svojo krstno slavo. Slavo je počastil s svojo navzočnostjo komandant konjeniške divizije general Nikola Hristić iz Zagreba. Pravoslavni obred in rezanje kolača je opravil prota g. Čudić iz Celja, a katoliški cerkveni obred domači kaplan gospod Leopold Mihelič. Po cerkvenem obredu je razločeval vsem prisotnim značaj proslave komandant našega divizionu kapetel I. kl. g. Borota, čigar tolmachenja so vojaki kakor tudi vsi prisotni gostje pazljivo poslušali. Nato so bili vsi gostje povabljeni na zakusko, kjer so se vsi gg. oficirji skupaj s svojimi soprogami pokazali kot najuslužnejši in najprijaznejši gostitelji. Komandant g. Borota se je zahvalil vsem prisotnim za obisk in vsem onim meščanom, ki so prispevali za počastitev vojakov (gg. narodni poslanec Gornjak, grof Atems, Waland, Rasteiger, Monolini, dr. Jagodić, Mestna hranilnica in gošpa Žuraj).

Razvitje praporov podmladka J. S. Podmladek Jadranske straže na dekliski osnovni in na meščanski šoli je v nedeljo 19. t. m. razvil svoj zastavi. V dobro obiskani dvorani hotela Beograd je ravnatelj meščanske šole g. Rismal pozdravil vse navzoče, med njimi narodnega poslanca g. Vinka Gornjaka in zastopnike uradov ter je v vznešenih besedah razločeval pomen našega Jadrana. Domači kaplan g. Leopold Mihelič je opravil nato blagoslovitev praporov, naka je tudi on lepo govoril o morju sploh in o našem morju posebej, ter o pomenu praporov in o velikih dolžnostih vseh onih, ki se zbirajo pod njimi. Kumice praporov ge. Rismalova in Medikova in gdč. Lučnikova so privedle na prapora lepe spominke trakove. Ravnatelj gospod Rismal se je zahvalil poverjenicam podmladka ge. Rupnikovi in gdč. Goriškovi, ki se nista ustrašili truda, pa tudi strokovnim učiteljem gg. Rupniku in Živku. Spred je bil pester in zelo dobro izvajan. Moralni uspeh prireditve je popoln in kakor čujemo tudi materialni.

Sv. Bolfenk pri Središču

V nedeljo 12. t. m. je tukajšnje izobraževalno društvo »Lipa« priredilo v prostorih gostilne Ran, odlično uspeli družabni večer, ki se ga je udeležilo tudi nekoliko gostov iz Ljubljane in od drugod.

Izobraževalno društvo »Lipa« je bilo ustanovljena leta 1901. od uglednih in zavednih domačinov, kot obramba pred navlaščjočim germanizmom. V svoji čitalnici je društvo zbiralo slovenske strokovne in prosvetne knjige, diletantski odsek pa je priredil slovenske narodne igre in tako pri članih in tudi nečlanih vzpodbujal razvoj slovenskega duha. Z društvom »Lipa« je bila v našem kraju, pod najhujšim pritiskom germanstva, održana slovenska beseda in vzpodbujana slovenska misel. Tudi danes je društvo ostalo čisto nacionalno-prosvetno. V svoji aktivnosti društvo ne zaostaja tudi danes, temveč vidno napreduje pod sedanjim predsedništvom agilnega šol. upravitelja g. Flajsa.

Vedno aktivni pevovodja pevskega zbora učitelj g. Stanič, je sestavil pevski zbor s 25 pevci in ga z velikim navdušenjem odlično izvežbal.

Čitalnica vsebuje danes okrog 600 lepih knjig. Vodi jo skrben knjižničar g. Lukman. M. K.

Laško

Nov odbor »Olepševalnega in tujsko-prometnega društva« v Laškem. Na rednem občnem zboru izvoljeni odbor »Olepševalnega in tujskoprometnega društva« v Laškem se je tako konstituiral: predsednik g. ing. Homan, podpredsednik g. dr. Tekavčič, tajnik g. Kisslinger, blagajnik g. Gerkman, gospodar gosp. Ferenčak, odborniki: gg. Elsbacher, Golubič, Pleskovič in Tratnik. Kot zastopnik mestne občine je v odboru še g. dr. Roš in kot zastopnik lokalnega muzeja g. Jerše.

Tekma, o kateri naša sportna rubrika molči

Ponos vsakega reporterja je, da prvi odkrije novico in jo še svežo raznese v svet. Pa včasih zadene tudi reporterja kriza. Kriza dogodkov. Nihče noče nikogar več ubiti, tombola je preložena, občnega zbora ni bilo, ker so ljudje izgubili vsak interes za društveno življenje, niti ne ukraide nihče ničesar — ja takrat je pa za reporterja stiska. Tedaj prične tudi poslovati reproterska borza. Te najbrže ne poznate, ker ni koncesijonirana in tudi nima nikjer stalnih lokalov. Posluje pa vendarle, in vedno samo tam, kjer se moča prodaja in kjer ljudje pri kozarcu cvička zabavljajo. Taka-le borza je čisto interesantna. In če bi hotel ujeti kak dialog, bi bil od silne imenten in več vreden kot običajna poročila.

Zadnjič se mi je pripetilo, da sem v taki suši krenil na borzo in dobil tam par priložnostnih reporterjev. Bili so v razvnetem pogovoru in eden je prav krepko mahnil po mizi: »Kaj — dve tatvini mi daš za ta umor?« E, vraga, vendar novica, sem si mislil in stopil bliže, da bi tudi sam ujel ta razgovor, saj mi obeta kar tri poročila. A konkurenca — ta je pa od silne. Kar ubrala sta jo ven — in niti ne vem, če sta čeho poravnala, tako sta bila razburjena. In zopet sem bil brez vsega. Policija? Nič! Sodnija? Nič! A vendar krenem proti sodniji. Vse prazno. V vezi razen vratarja nikogar. Še celo pred gledališkim lepakom z repertoarjem drame in opere, ki visi pred razpravno dvorano, ni bilo nikogar. Pa sem obstal pred lepakom. Res od silne je ta misel, da razobeša gledališče repertoarni načrt pred razpravno dvorano. Samo pomislite, kako se ubogi kaznjenci vesele z *t zlate svobode — in komaj jih sodišče od-

Zmagoslavna pesem bolgarskih pevcev

V želji, da poudarimo važnost in pomembnost takih prireditev za dom in bratske goste, objavljamo danes poročila dveh naših poročevalcev, od katerih smo v drugem izpustili samo odlomek o pozdravih. (Op. ur.)

Zedinjeni Bolgari smo
Ne loči bratov več nikdo!
Hura! Hura!

Besedilo me spominja na pesem, ki sem jo pel kot otrok. Takrat so bile sanje, samo sanje, a danes je to dejstvo: beseda je meso postala.

Stoletne sanje so se uresničile:

Zedinjeni Bolgari smo!
Ne loči bratov več nikdo!

To je pokazal sijajen in bratski sprejem, po vsej Bolgari našim Matičarjem, to kažejo danes prav odkrito bratje Bolgari našim učiteljem, to smo pokazali mi bratom Bolgarom pri lanskem obisku od prilike Slavčeve 50 letnice, to smo pokazali pred kratkim Rodini in to smo jasno in odkrito pokazali Bolgarom pri večerajšnjem sprejemu in sinočnem koncertu, da so nam pravi bratje!

Nobena sila, nobeno orožje, nobena diplomatska miza ni tako močna kot je naša lepa bolgarsko-slovenska pesem. Lepa bolgarsko-slovenska pesem sega globoko v srce in nas je za vedno združila v eno dušo in eno telo.

Sinočni koncert, ki ga je priredil Narodni zbor pri katedrali sv. Trojice iz Ruse v Unionski dvorani je bil ponovni dokaz in pravi triumf bratske vzajemnosti, nerazdružljive sloge in ljubezni dveh slovanskih narodov.

Zbor je imel na programu bolgarske, ruske in jugoslovanske skladatelje: Hristov: »Lilija moma hubava«, Venček bolgarskih narodnih pesmi. Manojlovič: »Se-

ver piše«. Bojadžijev: »Gajdar«. Sorokin: »Ej, uhnem. Ruska narodna. Sorokin: »Dvanajst razbojnikov«. Ruska balada. Alabijev-Sorokin: »Slavček«. Bokurešlijev: »Venček bolgarskih narodnih pesmi«. Milojevič: »Metulj in roža«. Varlamov: »Rdeči sarafan«. Ruska narodna. Morfov: »Damanjan tanec vodi«. Stajnov: »De bre Dimo« in Davidovski: »Kobza«. Fantazija na ukrajinske narodne pesmi.

Predsednik zbora je sanitetni polkovnik g. dr. Hitov, a odlični dirigent g. J. D. Sorokin.

Zbor je izboru discipliniran, obstoječ iz 32 ženskih in 36 moških glasov. Vse pesmi so bile podane z resno umetniško višino, podlaga pa je bila odlična oblikovalna sila zborovodje g. Sorokina.

Odlična sta vodila glasova sopran in bas, dočim sta tenor in alt nekoliko bolj šibka, vendar to nič ne moti in se vsi glasovi prav lepo zlivajo v harmonično celoto, da zvone kot mogočne orgle. Zborovodja Sorokin si je zbor popolnoma osvojil, tako, da mu sledi in pazi na vsako njegovo gesto, na vsak migljaj in se s svojo mirnostjo in flegmo z zborom naravnost igra. Zato je interpretacija na višku. Od najnežnejšega pianissima prihaja v mogočen fortissimo. Tu ne opaziš nič prisiljenosti, nikake efektivnosti, vse je preprosto naravno, domače, da bi človek kar objel in pritisnil na srce. Z enakim nastopom sta nas kar elektrizirali tudi obe solistki. Se razume, da so se morale mnoge pesmi velikemu navdušenju občinstva ponoviti. Velika Unionska dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena, vsem se je raz obraza poznalo navdušenje in zadovoljnost bolgarsko-jugoslovanskega zbliznanja in prijateljstva. To so poudarjali tudi zastopniki organizacij, ki so se v odmoru poklonili zboru in podelili šopke, vence in diplome.

V imenu ženskih organizacij je zbor pozdravila dvorna dama gospa dr. Tavčarjeva

in poudarjala, da nas je bolgarska pesem objela s tako toplino, da smo nerazdružljiva celota. Poklonivši krasen šopek rdečih nageljnov, je zaključila: Naj živi bolgarska pesem, naj živi bolgarski narod!

Gosp. dr. Svigelj je v imenu pevskih zborov, včlanjenih v Hubadovi župi, poklonil lep lavorjev venci s trakovi v bolgarsko-jugoslovanskih barvah. Spominjal se je v svojem pozdravnem nagovoru gostoljubnosti, ki jo uživa pravkar naše učiteljstvo po Bolgarskem in poudarjal, da bolgarska pesem ni samo bolgarska pač pa tudi naša! In, kakor se združujejo narodne barve na poklonjenem vencu, tako so za vedno združena tudi naša srca!

Gosp. A. Gaberček je v imenu slovenskih emigrantov poklonil zboru lep šopek nageljnov s trnjevo krono z željo, da bi dočakali oni srečni dan, ko bo šeststotoč Jugoslovancov lahko na enak način sprejelo brate Bolgare v Trstu, Gorici in Istri!

Tajnik Udruženja jugoslovanskih učiteljev gosp. Kumelj je pozdravil zbor v imenu učiteljske organizacije in poklonil šopek nageljnov.

Gosp. S. Pečenko, predsednik zbora Glasbene Maticice se je ponovno iskreno zahvalil za vse izkazane simpatije in gostoljubnost, ki je bila deležna Glasbene Maticice v bratski Bolgari, zahvaljuje se zboru za prijazen obisk in poklanja v znak hvaležnosti krasno šantlovo sliko, ki predstavlja belo Ljubljano.

Vsem govornikom je sledilo navdušeno odobravanje občinstva.

Po kratkem odmoru se je navdušenje stopnjevalo in priklopelo do viška. Ob ključku je moral zbor dodajati in zaključiti program z bolgarsko himno, Rodno pesmijo in Hej Slovani, ki jo je stoji navdušeno pela vsa dvorana.

Sinočni krasno uspeli koncert bratov Bolgarov je utrdil bratstvo bolgarsko-jugoslovanskega naroda, iz vseh src je kipelja ena in ista želja, naj bi nas bratje Bolgari še večkrat obiskali, ker prihajajo k svojim praviim bratom in v domovino, ki je naša in njihova!

Evo drugega poročila:

Po nad vse pričakovanje prisrčnem sprejemu dragih bolgarskih pevcev in pevk ob 1.45 na glavnem kolodvoru nas je trla le skrb, kako bo z udeležbo na večernem koncertu, ker vemo, da je naša publika nepreračunljiva. Včasih pride, včasih odpove in pusti koncertante na cedilu, da je finančni in moralni uspeh prireditve porazen. Hvala bodi Bogu, da se je Ljubljana sinoči zdramila. Poziv dvorne dame ge. dr. Tavčarjeve je zalegel in je dvorano Uniona v čast bolgarskim pevcem in pevkam napolnila popolnoma. Zlasti je bilo razveseljivo dejstvo, da je koncert posetila naša navdušena mladina. Razume se, da je bil oficijelni svet v prvih vrstah častno zastopano. Vihar no pozdravljen je nastopil mešani zbor iz Ruse (Naroden hor pri Katedrali sv. Trojice) pod taktirko g. J. D. Sorokina. Odpel je niz skladb skladateljev D. Hristova, Manojloviča, Sorokina, Alabjeva, Bokurešlijeva, Milojeviča, Varlamova, Morfova, Stajnova in Davidovskega. O izbiri sporeda bi se dalo malo prerekati. Ej uhnem in Dvanajst razbojnikov sta, dasi v dobri priredbi, nekoliko preračunjeni na zunanji učinek in smo se jih že na naših koncertih precej naveličali. Druge točke sporeda, ki so nam pokazale bolgarsko noto, so nam bolj ugajale. Mešani zbor iz Ruse je dokaj homogeno pevsko telo: soprani zvone dobro, tudi alti, tenorji so z malimi izjemami decentni, basi izdatni kot je navada v zborih naših južnih bratov. Intonacija je čista, petje zveni ubrano. Njegova posebnost je vezano fraziranje, dasi se mu slabe navade ki se je žal ugnezdila tudi v naših zborih — sunkoma v svet sforsirani akordi — tudi ni bilo mogoče ogniti. Zbor ima pa tudi odlične soliste. Poleg basbaritonista je publiko izredno ugajal mehak sopran solistke, ki je morala konec Alabijevega »Slavčka« v priredbi dirigenta g. Sorokina ponoviti.

Vse pesmi je vzhičeno občinstvo sprejelo s hvaležno pohvalo, z neponehujočim ploskanjem, z viharnimi priznanji, ki so trajala do konca koncerta. — Raz balkona se je vsul na zbor dež cvetja.

Po koncertu je bila skupna večerja v verandi poleg koncertne dvorane. Med govori so bolgarski pevci in pevke vztrajno nadalje prepevali, krepko pa se je uveljavljala izbrani slovenski pesmimi naš odlični Slovenski vokalni kvintet Razpoloženje vseh je bilo sijajno. Uprava našega glasbenega lista »Zborič« je gostom poklonila elegantno vezan svoj zadnji letnik. — Nadejamo se, da bodo dragi bolgarski bratje in sestre odnesle iz Ljubljane lepe vtise in spomine. Z. P.

Kulturne vesti

—k Nov hrvatski roman. Te dni izide roman »Rapsodija Jadrana«, ki ga je spisal Dimitri Pantelić, avtor knjige »Življenje gozda«, ki je izšla lansko leto.

—k Iz reporterjevega albuma. (Prosto po Presernu.)

Naj zmisli, da kdor zdaj vesel prepeva v tišini beli nam pred koncem dneva trobental belo bo, da vsi smo nori.

svet. In sem se zmazal v dvorano in z zadovoljstvom ugotovil, da sem bil edini novinar, ki bo to vest lahko avtentično poročal. V mislih sem že videl visoko anteno nad krovom sodišča in skrbelo me je že, kako bodo iz dvorane, kjer vendar ni nobene vodovodne pipe, dobili kontakt z zemljo.

A vse moje sanje so splavale po vodi.

Nič o kulturi ne morem poročati in tudi o novi pridobitvi nič.

Če bi bil športni urednik bi lahko napisal poročilo o radijski tekmi dveh konkurenčnih podjetij, ki je bila po prvem polčasu prekinjena.

Tako pa še tega ne morem. Samo naslov sem si izbral tak, da bo eksplodiral moj športni kolega.

Tako je bilo. Pa morda tudi malo drugače. Ančka je prodajala aparate za Anzelma in Pepček za Janeza. In zgodilo se je, da sta trčila skupaj Ančka in Pepček vsak s svojim aparatom, ki sta ga hotela obesiti Doretu. Ker sta videla, da obeh ne bosta prodala, in ker je Ančka že kot ženska take nature, da mora zabavljati, je Pepčku očitala, da prodaja le stare aparate v novih kištah. In Pepček je bil užaljen in javil zadevo svojemu gospodarju. In gospodar jo je javil nadgospodarju. In ker imajo ženske dolge jezike je stvar o starih aparatih v novih kištah prišla pred javnost. In Pepčkov nadgospodar je tožil Ančkinega nadgospodarja radi nelojalne konkurence. In danes je bila tekma aparatov pred sodiščem. Kako bo končala še ne vemo, a ljudje, ki se na to razumejo pravijo, da znajo biti rezultati prav čudni. Eni jih cenijo na 0:0, drugi na 0:50.000. Meni je to vseeno. Naj bo tako ali tako, razbila se mi je lepa iluzija o arestantih in radijskih aparatih, ki bi mi vrgla cel stotak za fejlton.

Odmevi

V zvezi z govorom, ki ga je imel Stalin 4. t. m. ob priliki letošnje zaključitve akademije rdece armade, piše nemško emigrantsko glasilo »Der Gegenangriff«, ki izhaja v Pragi, Parizu in Bazlu, med drugim tudi to-le: »Stalinov govor z dne 4. t. m. uvaja novo fazo socialističnega razvoja: ero sovjetskega humanizma. Človek stopa spet na prvo mesto. Če so imeli do sedaj prvo vlogo stroji, jih bo odsej, odkar dežela socializma že obvlada tehniko, spet zamenjal človek, ki naj zagospoduje nad tehniko, da z njo ustvari srečno in lepo življenje.« — Stalin je namreč v tem svojem govoru izrečno poudaril: »Po srečnem prekoračevju dobe pomanjkanja na polju tehnike, smo vstopili v novo dobo, v dobo, lahko rečem, pomanjkanja ljudi, ki bi umeli obvladati tehniko in pripomoči k njenemu pravemu napredku... Poprej smo bili navajeni reči, da »tehnika v vsem odloča«. Ne rečem, da to načelo ni bilo dobro. Bilo je celo zelo dobro. A samo to še ni dovolj... Tehnika brez ljudi, ki so sposobni, da jo obvladajo, je mrtva stvar... Človek je najdragocenejši kapital... Vzgoji ljudi samo do tedaj posvečali premalo pozornosti. Namesto da bi jih bili vzgojili in jih potem po njihovi resnični izobrazbi nameščali, smo jih le sem in tja premikali kot mrtve figure kmetov na šahovnici... Naučili smo se spoštovati in ceniti stroje in vedeli smo poročati o tem, koliko tehnikov imamo v tvornicah in drugih obratih. Ni mi pa znan niti en sam primer, da bi kdo poročal, koliko ljudi smo v nekem določenem obdobju vzgojili in kolikim smo dejansko pri njih rasti in delu pomagali... Kako naj si to razložimo? Samo tako, da se še nismo navadili ceniti ljudi, ceniti delavstvo, ceniti delovnih sil... Materializem, goli in brezobzirni materializem se torej tudi v Rusiji polagoma unika pred globljim, etičnejšim in človečanskim pojmovanjem dela in pridnih delovnih rok.

Italijanski akademik Francesco Coppola, ki velja za enega izmed najintimnejših prijateljev Mussolinija, je že pred sklenitvijo rancosko-ruskega pakta objavil v turinškem listu »La Gazzetta del Popolo« članek o nevarnosti prijateljstva z Rusijo. Coppola se zdaj spet vrača k temu vprašanju. V istem listu navaja najprej kritike in pridržke francoskih krogov, potem pa navaja svoje stališče in je precizira v treh točkah. Po njegovem mnenju se je Rusija zvezala s Francijo, ne da bi se pri tem odpovedala svojemu mističnemu programu svetovne revolucije in svoji podtalni propagandi v drugih državah. Rusko zavezništvo, pravi Coppola, torej nikakor ni iskreno. Rusija je nadalje želela zvezo s Francijo samo zato, ker se sama čuti v nevarnosti in ve, da se sama ne more bojevati; zato želi, da bi se buržoazne države bojevale zanjo. In končno, pravi Coppola, v primeru, da bi zares prišlo do kakšnega konflikta, ki bi zahteval medsebojno pomoč, je jasno, da bi samo Francija spoštovala svoje obveznosti, medtem ko bi se jim Rusija izognila. Coppola je mnenja, da bo po poti zavezništva z Rusijo Francija speljala zapadno Evropo samo v vojno. V tem primeru, pravi Coppola, bo prišlo do nemogočega položaja, da bo zapadna Evropa štela moskovski boljše-živem, ki je največji sovražnik njene kulture in civilizacije.

Listi so pred dnevi objavili vest, da je italijanska vlada uvedla na Južnem Tirolskem posebne kurze nemškega jezika za nemško šolsko mladino. Kurze bo vodil zavod za fašistično kulturo. »Völkischer Beobachter« z dne 20. t. m. pripominja k tej »velikodušni reformi: »Zares čudna zadeva. V šolah otroci ne smejo govoriti nemško, s temi kurzi pa se jim hoče očitno posredovati izmenjavo kulturnih dobrin v njim materinskem jeziku. In ker prebiva na Južnem Tirolskem večji del prebivalstva na deželi, bo temu delu prebivalstva še dolgo odvzeta možnost učenja nemškega jezika, ker pridejo zaenkrat v poštev le velike občine. Ni pa navsezadnje še z ničemer dokazano, da je italijanska vlada zares pripravljena omiliti svoje metode zatiranja.«

O škotskem sporazumu piše »Neue Zürcher Zeitung« na uvodnem mestu in poudarja med drugim: »Sodelovanje med državami Balkanskega sporazuma ni prazna fraza. Nasprotij med temi državami ni. Turško-jugoslovanske vezi so močnejše, kakor bi mogli to slutiti samo na podlagi medsebojnih pogodb. Napovedani obisk Jevtića v Ananki, ki bo že drugi v razdobju 14 mesecev, nam kaže turško-jugoslovansko prijateljstvo v posebno pristrani obliki.« List piše nato o zblizevanju med Jugoslavijo in Bolgarijo in pripominja v tej zvezi glede ponovne oborožitve Bolgarije, da to vprašanje danes ne dela preglaive Balkanskemu sporazumu. »Bolgarija, tako pravi list, ne predstavlja zdaj nikake nevarnosti za sosedo, kajti njeno oboroževanje ostaja v dopustnih mejah. Tudi si ni več mogoče predstavljati, da bi Bolgarija še kdaj nastopila kot napadalec, saj niso še pozabljeni nauki balkanskih vojn.«

Ali ste se že naročili na „Glas naroda“?

Sport

Jugoslavija v borbi za Davisov pokal v Pragi

Visoka zmaga, ki so jo v Pragi pričakovali, se ni uresničila. »Prager Tagblatt« pravi, da so igrali naši igralci ne samo dobro, sigurno in mirno, ampak tudi, če se upošteva tuj mišje, v veliki formi. Tega dejstva, pravi list, tudi ne izpremeni poraz Punčeca po Menzelu, kajti rezultat da nikakor ne odgovarja poteku igre in samo kaže, kako nezanesljive so gole številke. Še pohvalneje pa se list izraža o Palladi.

Prvi dan porazi Menzel Punčeca s 6:3, 6:1, 6:1.

O tej igri pravi »Prager Tagblatt«: »Smešno gladek rezultat, če vemo, da je imel v začetku boja Jugoslovani radi svoje enakomernosti in sigurnosti neko premoč.«

Pallada zmaga nad Casco s 6:2, 6:2, 6:3. »Pallada je svojo zmago pošteno zaslužil, čeprav se zdi zmaga kot v prvem srečanju Menzla, previsoka« (»Prager Tagblatt«).

Drugi dan: Menzel-Hecht porazita Kukuljevića in Pallado.

»Optimizem in trdno zaupanje v zmago Čehoslovakov, se je izpremenilo v začudenje, ko so Jugoslovani po nepričakovanem rezultatu 1:1, tudi v dvoje dobili premoč, v zaprepačenju pa, ko sta vodila Punčec-Kukuljević proti Menzel-Hechtu z 2:0. Pri 6:5 za naše nasprotnike, je visela naša pričakovana zmaga na niti,« pravi citirani list. Pražana sta prišla šele v tretjem setu s 6:4, 6:1, 4:6, 6:0.

Zadnji dan zmaga Casca nad Punčecom v formo in sta tudi po odmoru v premoči.

Punčec je zapustil dober vtis, tako kot igralec, kot tudi v svojem nastopu.

Menzel zmaga nad Pallado s 6:0, 6:1, 6:1.

Čehoslovaki so torej zmagali s 4:1. Zmaga je bila zaslužena, posebno Menzel je prekosil samega sebe.

Prireditelji turnirja so razdelili med praške jugoslovanske dijake 40 brezplačnih vstopnic, za kar so se ti revanžirali s tem, da so se na prireditvi prav nesporino obnašali.

»Giro d'Italia«

Ta znamenita kolesarska dirka je pričela v soboto in bo trajala do 9. junija. Proga, ki je dolga 3560 kilometrov, je razdeljena na 20 etap. Iz Milana gre do Cremona (165 km), nato v Mantovo (174,5 km), Rovigo (162 km), Cesenatico (140 km), Riccione (35 km), Portocivitanova (136 km), Aquila (171 km), Lanciano (144,5 km), Bari (300 km), Napoli (333 km), Roma (251 km), Firenze (317 km), Montecatini (120 km), Lucca (99 km), Viareggio (53 km), Genova (172 km), Cuneo (162 km), Asti (90 km), Torino (250 km), Milano 290 km). Proga gre torej letos baš v obratni smeri kot je šla lani. Za dirko vlada ogromno zanimanje in po vsej proggi burno pozdravljajo dirkače. Start je bil v soboto ob 11.56 min. na cesti proti Monzi.

Potek prve etape

Razen par polzkusov so dirkali strnjeno, dokler se v bližini Creme ne odtrgata od ostalih Giacobbe in Francoz Cloarec s prednostjo 30 sek. 20 km pred ciljem so vsi dirkači zopet skupaj in sedaj polzkusijo naskok Bergamaschi, Piemontesi, Buttafocchi in Zucchini. Ti vodijo nato do cilja in se plasirajo takole: 1. Bergamaschi 165 km v 4:30:26 (povprečna brzina 36,807 km/h). 2. Piemontesi za dolžino kolesa. 3. Buttafocchi. 4. Zucchini. 5. Olmo 4:31:49. 6. Maserati. 7. Folco. 8. Altenburger, vsi isti čas. Na 9. mestu pa je 48 dirkačev, med temi vsi favoriti kot: Guerra, Binda, Girardengo, Leducq, Demuysère itd.

Sokolstvo

Zbor sokolskih prosvetarjev celjske župe

Celje, 20. maja.

V nedeljo 19. t. m. je bil v dvorani Narodnega doma v Celju zbor sokolskih društvenih prosvetarjev. Brat župni prosvetar Verstovšek je pozdravil zbrane prosvetarje celjske župe ter se v lepih besedah spomnil našega mučenškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je vse svoje sile in slednjič še življenje daroval na oltar ljubljenemu Jugoslaviji.

Naše sokolsko življenje bo treba v svrhu pozivljenja preusmeriti in polagati večjo važnost na vzgojo članstva in naraščanja. Pridobiti bo treba v sokolske edince novih sil iz vrst našega kmetskega prebivalstva, ki jih bo treba vzgojiti v dobre telovadce. V ta namen bo letos v juliju v Beogradu savezna prosvetna šola, v katero bo sprejetih 50 telajnikov.

Župni prosvetar br. Verstovšek je podal nato program dela v tekočem letu. V maju bodo prosvetarji predavali pred vrsto o pomenu sv. Save in Zrinjsko-Frankopauski zaroti, kasneje pa o 100 letnici ilirskega pokreta. V juniju morajo obdelati temo »Madjari in mi« s kulturno-zgodovinskega vidika, s čimer bo doprinešen važen del zunanjepolitične miselnosti med našim narodom. Za Vidov dan naj bratje prosvetarji obdelajo temo »Naše nacionalno žrtvovanje«. V septembru je na vidiku tema »Telesna vzgoja

Druga etapa

Na tej 174,5 km dolgi proggi od Cremona do Mantue je sprva izgledalo, da bodo prišli dirkači na cilj »en masse«. 10 km pred Mantovo pa se je odtrgal mladi Fantini, ki mu je takoj sledil Piemontesi. Oba dirkača sta prišla končno več kot 1 minuto pred ostalimi na cilj. Etapna klasifikacija se glasi: 1. Piemontesi 4:47:24 (povprečna hitrost 36,534 km/h). 2. Fantini 4:47:28. 3. Di Paco 4:48:40. 4. Fontenay. 5. Bini. 6. Meini. 7. Debene. 8. Maserati. 9. Olmo. 10. Binda.

V skupni klasifikaciji vodi po drugi etapi Piemontesi.

Tretja etapa

Mantova—Roviga, 162 km. V tej etapi se je končno posečilo prvič zmagati znanemu italijanskemu kolesarju Learcu Guerri, ki pa ni prišel sam na cilj. Ostro za njim so bili še drugi znani dirkači: Olmo, Bini, Meini, Morelli in drugi. Guerra je zmagal v sprintu. Ker so kolesarji privzeli v grupi, je bil vsem priznan čas zmagovalca. Tako tudi Piemontesiju, ki je v splošni klasifikaciji še vedno na prvem mestu.

Po tretji etapi izgleda situacija takole: 1. Piemontesi 13:46:33. 2. Fantini 13:48. 3. Bergamaschi. 4. Buttafocchi. 5. Zucchini. 6. Di Paco. 7. Fontenay. 8. Bini.

Drobne sportne vesti

SK Jugoslavija se je pritožila na JNS zaradi nedeljske tekme v Splitu, Sodniku Rosenfeldu očita, da je nepravilno sodil proti Beograječanom enajstmetrovko, iz katere je padel drugi gol. Tudi tretji gol, da je padel iz čiste offside pozicije. Nadalje pravi Jugoslavija, da je bil sodnik pod vplivom publike in da je dopustil preostro igro Hajduka, tako da so bili trije Beograječani: Sekulić in Milanović posebno težko pa Andjelković poškodovani.

Nemčijo bodo zastopali 26. t. m. v Sofiji in 29. t. m. v Beogradu tile nogometaši: Jürissen, Munkert, Schwarz, Hermann, Sold, Bender, Elbern, Reichman, Schön, Damminger, Günther. V rezervi pa so še Riechert, Fricke, Klagt, Dahmen. To so vsi mladi nogometaši, edino Bender je star reprezentativec, znan pa je v poslednjem času tudi Damminger, ki nastopi topot tretjic reprezentativno.

Veliko zanimanje vlada za box-match Schmeling—Paolino, ki bo 7. junija v Berlinu. V Španiji organizirajo posebne vlake za španske navijače.

Usoda dveh slavnihih nogometašev. Pepi Blum, nazvan tudi »Weltmeister«, ki je 68krat zastopal v internacionalnih tekmah Avstrijo, je moral zapustiti domovino, da prevzame trenersko mesto v Strasbourgu. Nič manj slavni nemški reprezentativec Richard Hofmann pa, ki je bil doma zaradi profesionalizma doživljenjsko diskvalificiran, se bo tudi zatekel k »dednemu sovražniku« in bo igral najbrže za SC Fives Lille.

Kolesarsko društvo Ljubljana. Kakor je bilo že objavljeno, se vrše v nedeljo na zelo naporni dolgi proggi 90 km preko klančev Višnje gore kolesarske dirke agilnega društva Ljubljance. Poleg znanihi dirkačev in prvakov Abulnarja, Oblaka itd., bo tudi po dolgem času startal in zastopal barve svojega kluba znani večkratni prvak kluba Pavle Smrekar, kateri je dosegel tudi že častna mesta pri raznih prvenstvih in bo delal preglaive omenjenim vozačem. Tudi juniorska skupina bo zanimiva, ker bodo sodelovali najboljši vozači posameznih klubov.

Dirke se vrše ob vsakem vremenu s startom in ciljem točno ob pol 14. uri pred gostilno Selan v Dobrunjah. Po dirki bo domača sportna zabava.

Čehoslovaška mladina na Gorenjskem

Po sijajno uspehihi sokolskih dnevih v Ljubljani je pohitela deca Sokola Kr. Vinogradi v ponedeljek na izlet na naš divni Bled, ki je mladino naravnost očaral in ni mogla prehaliti krasot naših gorskih velikano in blejske okolice. Z jutranjim brzovlakom je prispela deca s svojimi vodniki v Lesce, kjer jo je pričakoval starosta kranjske sokolske župe br. Jaka Spiear. Iz Lesce se je mladina z avtobusom odpeljala na Bled, kjer ji je blejski Sokol pripravil pristrčen sprejem. Na Bledu sta oficijelno pozdravila čehoslovaške goste za sokolsko župo Kranj starosta br. Spiear in starosta blejskega Sokola br. De Gleria. Za prisrčen sprejem se je zahvalil načelnik br. Rudolf Cyrek.

Na Bledu je bilo krasno in solučno pomladansko vreme ter je mladina takoj zasedla pripravljene čolne in odveslala na otok, kjer je pridno potegovala za zvonček želja. Po prijetni vožnji po jezerski gladini in ogledu okolice je odšla mladina k obedu v hotel Triglav, kjer je bila imenitno postrežena. Po opoldanskem odmoru je napravila deca izlet v Vintgar, kjer je obduvala krasne slapove in soteske ter odnesla nepozabne spomine in vtise. Skozi Vintgar je odšla na vlak na Dobravi ter prispela ob 18. na Jesenice. Jeseniški kolodvor je bil natrpano poln sokolstva in občinstva, godba Sokola pa je igrala pozdravno korčnico. Med viharinimi pozdravi in ovacijami je odšla dolga povorka z godbo v Sokolski dom, zastopniki Sokola I s starosto br. inž. Beveem in malim praporščakom Bojanom Lubejem. Tu je bila deca pogostočena. V Sokolskem domu je bila imenovana akademija, na njej so nastopili čehoslovaška in domača deca. Dvorana je bila polna, na odru pa čehoslovaška deca z načelnikom br. Cyrekom. Čehoslovaška deca je najprej nastopila s točkami iz ljubljanske akademije ob viharnem navdušenju gledalcev; mala Sletna Vjeruška Svobodova pa je zaplesala venček čeških narodnih plesov, za kar je prejela krasen šopek narcis. Slovanske goste je nato iskreno pozdravil starosta jeseniškega Sokola br. dr. Obersnel, nakar se je zahvalil načelnik br. Cyrek, jeseniška sokolska deca pa je nato zapela čehoslovaško in našo himno.

Po akademiji je bil do odhoda vlaka prijeten slovanski večer, nakar je ob 11. odšla deca z godbo na kolodvor ob navdušenem pozdravljanju občinstva. Končno moramo omeniti, da so darovali deci okrepčila za vožnjo bratje Urbas, Rajko Turk in Polde Zupančič, za kar jim bodi izrečena bratska zahvala. Med vzkliki »Zdravo« in »Na zdarec« je odpeljal nato brzovlak mile goste v zlato Prago.

Slovanski večer v Ljudski univerzi

bi lahko imenovali odlično predavanje čehskega znanstvenika in prof. češke univerze v Pragi g. dr. Jiří Horáka. V lepi srbohrvaščini, ki jo obvladuje tako, da bi človek skoraj ne spoznal v predavatelju Čeha, je prof. Horák pokazal delo Vuka Karadžića Stefanovića kakor odseva v slovanskih literaturah. Pred nami je živo vstala doba zgodnjega 19. stoletja, ko so romantiki pod vplivom Rousseaujevih idej jeli iskati virov in vzorov za svoje literarno delo v narodu. Tu je nastalo zbiranje narodnega blaga, v prvi vrsti pa zbiranje narodne pesmi. Tako so bili romantiki navdušeni za svoje delo, da so neslovanskim narodom z večjo literarno tradicijo lahko klicali s češkim pesnikom: »Vi morate peti narodu, nam pa poje narod!«

Monumentalni pomen Vukovega dela je po mnenju predavateljevem zlasti v tem, da se ni dal zavesti v neko oboževalsko mistiko, ampak je ostal dosleden realist.

V svojih zanimivih izvajanjih je nato podal g. predavatelj pregled vpliva Vukovega dela na vse slovanske literature in pokazal, kako je srbska narodna pesem nele doma, ampak pri vseh slovanskih narodih, kamor je prodrla, vršila buditeljsko delo.

Srbsko junaštvo ni samo junaštvo vojske, ampak junaštvo duha, srca in dela.

Drugo predavanje univ. prof. dr. Horáka,

ki je bilo večeraj v zbornici Aleksandrove univerze, je pozdravil s pozdravnim nagovorom rektor g. dr. M. Samec, ki se je dotaknil vprašanja sodelovanja naše univerze z drugimi slovanskimi, predvsem čehoslovaškimi univerzami. Pozdravu je v češčini odgovoril g. dr. Horák, ki se je zahvalil vsem, ki so mu to predavalno turnejo omogočili, nato pa v srbohrvaškem jeziku orisal plodovito znanstveno delovanje prezidenta Masaryka na področju slovanske misli. Predvsem je g. predavatelj očit! Masarykov odnos do ruske literature in karakteriziral s tezami Masarykovega dela »Rusija in Evropa« njegovo filozofsko in sociološko analizo ruskega mišljenja. Masaryk se je bavil tudi mnogo s Poljaki, zlasti s poljskimi romantiki, močno so ga pa zanimali južni Slovani in karakteristično je bilo Masarykovo predavanje o značaju in smislu Kosovske tragedije med Srbi, ki ga je imel v Kings Kollegu v Londonu. Masaryk je bil velik borec za slovansko vzajemnost, slovansko mu je bilo sredstvo za jačje spoznavanje samega sebe, svoje moči in vere v svojo pravico.

Predavanje so vsi navzočni sprejeli z bučnim odobravanjem, predavatelju se je pa zahvalil g. rektor.

Zahvaljujemo se g. predavatelju za njegova izredno zanimiva predavanja, obenem pa želimo, da bi ga še večkrat slišali v Ljubljani!

Gospodarsko in socialno apostolstvo

V politični ekonomiji t. j. v njenem zgodovinskem razvoju so se posebno v drugi polovici 19. stoletja nizali najrazličnejši problemi v odnošjih med kapitalom in produkcijo na eni strani in kapitalom in kreditom na drugi. Analiza vseh teh problemov je narodnim gospodarjem očito kazala, da je vsaka ločitev denarnišča in gospodarstva napačna. Še več, vse znanstveno delo, tako teoretično kakor praktično, je imperativno diktiralo skupno pot in isto smer. Vzročne vezi med denarništvom in gospodarstvom morajo biti tako silne in krepke, in oba pojma tako tesno povezana, da ju moderni narodni gospodar ne sme in niti ne more razdvojiti, ali celo prvega prezirati pri obravnavi drugega (Conrad).

Kaj pa bi denarništvu tudi pomenilo brez pridobitnega delovanja in kaj bi značilo gospodarstvo brez denarja? Denar je sredstvo za merilo izmenjave dobrin, gospodarstvo pa je v človeškem življenju zato, da ustvarja gradivo za izmenjavo, da z izmenjavo pridemo do denarja in da ta denar zopet uporabimo za jačanje izmenjave in ustvarjanje novega kapitala.

Tu se torej nenehoma vrši cirkulacija, ki daje življenje človeški delavnosti. Zato pa je tudi skrajno potrebno, da je ta obtok usmerjen po zdravih poteh. Po takih pač, ki ne povzročajo uspešnemu gospodarskemu snovanju težkih perturbacij.

Vprašanje denarja v našem gospodarstvu je posebno akutno v sedanji dobi gospodarske depresije, ki jo tako občutno preživljamo ravno v teh zadnjih letih. Po daljši dobi, v kateri je bilo razmeroma dovolj likvidnih sredstev na razpolago in je naša gospodarska delavnost dosegla razmeroma razveseljuje uspehe, smo zašli v dobo občutnega pomanjkanja denarja in zamrznjenja vsega kreditnega poslovanja. O vzrokih tega stanja ni mogoče podrobneje razpravljati na tem mestu. Za poživljenje spomina samo nekaj glavnih zavor v cirkulaciji naše nacionalne denarne enote: Likvidacija nemških reparacij in čedalje večje množine tezavirane denarja, to sta bili dve mogočni zapreki, ki sta našemu gospodarskemu prometu na mah odvzeli najvažnejše sokove. Naša Narodna banka je za nesrečo istočasno pričela z ostro deflacijsko politiko, z namenom, da nacionalni enoti zadrži njeno polno veljavo. Razvoj gospodarskih dogodkov pa je kaj kmalu pokazal, da je te enote v gospodarskem življenju čedalje manj in da se ostrine gospodarske krize vedno bolj zadržajo v ves naš gospodarski organizem. Razni ukrepi, ki naj bi stanje izboljšali, so se izkazali kot nezadostni, ali sploh slabi in škodljivi.

Razumljivo je, da je narod v tej težki situaciji, ki je strahotno vplivala na cene poljskih pridelkov, na cene delovnega trga in sploh na življenjski standard, predvsem našega malega človeka, s skepso in malodušjem zrl v svojo bodočnost.

Vlada g. Jevtića je šla pogumno na delo in popravila že marsikaj, kar je bilo zamujenega in zgrešenega. Uspehi se že polagoma kažejo, čeravno ne s tistim zanosom, kakor si jih predstavlja lajik. Ozdravljenje bo prišlo polagoma in je tudi izvedljivo samo postopoma. Kljub temu osnovnemu zakonu pa je potrebno, da se nujno okrepijo one silnice, ki bodo dale našemu gospodarskemu organizmu novega impulza in pognale v tek sedanjosti.

nji okosteneli obtok denarja. S prvo tranšo ene milijarde posojila za javna dela v znesku 100 milijonov dinarjev bodo v bodočih dveh letih gotovo doseženi lepi uspehi, vendar ne sme biti s tem oplajanje našega narodnega gospodarstva zaključeno. Hermetične zapornice naših denarnih zavodov je treba odpreti. Zamrznjene vloge in kredite je treba odlatiti. To pa se bo uspešno zgodilo le takrat, kadar bo v našo banovino končno dospel oni krepki curek likvidnih sredstev z juga, ki je našemu severu tako zelo potreben. Narodna banka in združene parastatalne institucije morajo storiti vse, da ta dotok pride čimprej. Za to bodo morali v prvi vrsti poskrbeti naši novoizvoljeni poslanci.

In tudi s tem bo šele en del uspešnega dela dokončan. Z enako odločnostjo in doslednostjo pa bo treba rešiti tudi vprašanje tezaviranega denarja med vsemi sloji naroda. Priznamo, da bo ta rešitev težja, vendar s krepko voljo in jekleno vztrajnostjo se bo tudi na tem kočljivem polju dosegel uspeh. Vsi vemo, da imajo danes premožni sloji visoke zneske nakopičenega denarja doma. O tem nas prepričuje vsakodnevna kriminalna kronika, pa tudi elementarne nezgode, pri kate-

rih se kaže, kako ogromni zneski ležijo danes mrtvi in slabo zavarovani — doma, ali v zaprtih tresorjih bančnih safejev.

Vse te vsote so bile narodnemu gospodarstvu odtegnjene in ne vrše danes več one funkcije vzajemnega sodelovanja med denarništvom in gospodarstvom. Tezavirani zneski, ki po cenitvah finančnih strokovnjakov gredo v stotine milijonov dinarjev, morajo čimprej zopet nazaj, da bo naš denarni obtok po količinah odgovarjal našim narodno gospodarskim potrebam. Temu delu pa morajo služiti vsi, tudi oni, ki jim je dosedaj strankarski reson veleva drugače. Če je kje, je tu na mestu absolutna vzajemnost in popolno sodelovanje. Naši narodni poslanci, banovinski svetniki, naše učiteljstvo, duhovništvo in uradništvo, vsi, prav vsi so poklicani, da vpostavimo v narodu zaupanje do denarnih zavodov in do vsega našega gospodarstva.

Nihče, pa tudi najbolj zagrizen opozicionalec ali zagrenjen abstinent ne more zanikati volje in odločnosti, s katero vlada g. Jevtića rešuje danes gospodarske probleme v naši državi. Zato pa je tudi sveta dolžnost vseh, ki jim je blagor domovine v resnici pri srcu, da nehajo s sejanjem mržnje in nezaupanja med narodom, ker bodo s takim peklenkim delom sebi in svojemu ljudstvu izkopali prerani grob.

Zato, pojdite med narod, učite ga, krepite ga v vztrajnosti in pogumu, vlivajte mu vero, utrjujte zaupanje. Bodite apostoli nove gospodarske in socialne akcije!

Mednarodni dolgovi v Evropi

Češkoslovaški list »Gospodarska politika« prinaša pod naslovom »Rešitev vprašanja mednarodnih dolgov v Evropi se približuje« zanimiv članek dr. Bascha. Avtor analizira načelno vprašanje razvoja problemov mednarodnih dolgov in vprašanj transfera v zvezi s krizo kredita od leta 1931. dalje in v zvezi z naglim padcem cen, ki so sledile s poostreno kreditno deflacijo. Države srednje in vzhodne Evrope so zapadle v velika zadolženja zaradi ekspanzije mednarodnega kredita iz USA, Anglije, Nizozemske in Švice. Zadostitev obvez transfernih posojil s strani srednje-evropskih dolžnikov se je izvršilo s kontrahiranjem novih kreditov za plačila obresti in amortizacijo starih dolgov. Ko pa so se ustavili novi krediti, se je vprašanje transfera, to je ali bodo mogle države dolžnice tudi v nadalje predvsem Nemčija, Madjarska, Rumunija, Bolgarija in Grška, transfer svojih obveznosti v tujini izvrševati z normalnim razvojem svojih plačilnih bilanc. Med tem pa je postalo jasno, da z ozirom na ogromni padec cen trgovske bilance države dolžnice ne bodo mogle svojih obveznosti kriti, kar so jasno pokazali referati konference v Stresi, in kjer so med drugim ugotovili, da dolguje Nemčija 20 milijard zlatih mark, Madjarski 4 milijarde pengő, Avstrija 2.423 milijonov švicarskih frankov, Rumunija 5 tisoč 266 milijonov švicarskih frankov, Jugoslavija 3.269 milijonov, tako da skupno zadolžitev držav Srednje in Vzhodne Evrope brez Nemčija znaša 24.323 milijonov švicarskih frankov, kar pomeni letni znesek za obresti in amortizacijo 1.335.000 švicarskih frankov.

Države upnice pa med tem niso mogle in tudi niso hotele, da s svojimi dolžniki sklepajo sporazume, ki bi s popustom ali znižanjem obrestne mere reducirale bremena svojih dolgov. Posledice tega so se pokazale v mednarodni trgovini, ker so države druga za drugo ustavile transfer v tujino. V resnici

so se prilike spremenile napram stanju iz leta 1931. in to predvsem z redukcijo bremen, ki jo je povzročil padec dolarja in angleškega funta, saj so bila vsa ta posojila po večini zaključena v teh dveh veljavah takrat, ko sta obe veljavni se imeli polno zlato vrednost. Pa tudi z drugimi transakcijami so se obveznosti dolžnikov znatno zmanjšale. Tako je n. pr. Nemčija znižala svoje dolgeve na ca. 700 milijonov markemesto dveh milijard letno za amortizacijo in obresti. To se je zgodilo predvsem zaradi padca funta in dolarja, s konverzijo obrestne mere in odplačilom enega dela dolga z vezanimi markami in z repatriacijo nemških obligacij v tujini po zelo nizkem tečaju. Današnji znesek 700 milijonov mark letno ne predstavlja za Nemčijo posebne obremenitve, ker ima ona najrazličnejše dohodke iz tujine v obliki patentnih, investicijskih, licencialnih in sličnih prejemkov.

Ravno tako je svoje dolgeve znižala tudi Avstrija, ki si je ustvarila latentne rezerve z dohodki tujeskega prometa in je z liberalno devizno in trgovinsko politiko obnovila zaupanje.

Članek napoveduje tudi za ostale države dolžnice v Evropi znatne olajšave njihovih obveznosti in vidi v njih najzanesljivejše simptome za končno rešitev vprašanja mednarodnih dolgov v Evropi.

Radio

Cetrtek, 23. maja.

Ljubljana: 12.00 Kadar na planinah citre zapoje (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, vreme, obvestila — 13.15 Ob matuški ob Volgi (ruska pesem in ruska glasba) — 14.00 Vreme, spored, borza — 18.00 Srčki in cvetke (glasbene slike) — 18.20 Slovenščina za Slovence (dr. Kolarič) — 18.40 Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00 Glasbila in njihova uporaba (prof. L. M. Škerjanc) — 19.30 Nacionalna ura: dr. Vladimir Spuzi: Vzroki začetka tuberkuloze — 20.00 Za zabavo in za ples (prenos iz nebotičnika) — 20.30 Prenos koncerta godbe kraljeve garde (iz Beograda) — 21.30 Čas, poročila, spored — 22.00 Plesna glasba (Ronny jazz). — Beograd: 20.00 Različne pesmi — 20.30 Koncert godbe kraljeve garde — 22.15 Orkester balalajk — Zagreb: 20.00 Prenos iz Beograda — 22.15 Moški vokalni kvartet. — Berlin 20.10 Plesni večer (glasba in pesem) — 23.00 Sodobna glasba (orkester). — Beromünster: 20.00 Zvočna igra: Prepirljivi glas Viktorja Hugoja — 21.10 Vokalni koncert (balade). — Bratislava: 19.35 Rossinijeva opera »Italijanka v Algeru«. — Bratislava: 21.30 Dekleta pojo — 22.30 Plesni vložki — 23.00 Sodobna glasba. — Brno: 22.35 Koncert radijskega šramel orkestra. — Frankfurt: 23.00 Koncert draždanske filharmonije. — Lipsko: 22.30 Weiss: Balada o kralju Henriku I. — Luxembourg: 20.05 Nemška orkestralna glasba — 22.50 Moderna glasba. — Milan-Trst: 20.50 Simfonični koncert. — Monako: 19.00 Zvočna igra »Bamberg« — 20.10 Pester večer. — Paris Poste Parisien: 20.30 Zvočni prizori »Broadway«. — Praga: 19.35 Prenos Verdijeve opere »Othello« iz gledališča. — Rim: 20.50 Prenos opere iz gledališča v Firenci. — Strasbourg: 20.30 Harmandova opereta »Gustav« — 21.00 Posvetitev »Normandiek«. — Stuttgart: 22.30 Vokalni koncert — 23.00 Sodobna glasba. — Varšava: 21.00 Simfonični koncert — 22.15 Lahka in plesna glasba. — Dunaj: 20.00 Koncert dunajskih simfonikov — 23.40 Plesna glasba. Nacionalna ura ob 19.30 za vse tri jugoslovanske oddajne postaje: dr. Vladimir Spuzi, univerzitetni docent: Vzroki začetka tuberkuloze. Prenos iz Beograda.

Zadeva časti vseh Jugoslovancev so rojaki v sužnosti! Ščitimo svojo nacionalno čast ter pristopajmo k Braniboru!

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA.

Začetek ob 20. uri.

23. maja, četrtek: Zaprt.

24. maja, petek: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob 20. uri.

23. maja, četrtek: *Boccaccio*. Red četrtek.

24. maja, petek: Zaprt.

Drama.

»V času obiskanja«, pasijonsko dramo v 8 slikah z epilogo, ki jo je spisal Edvard Gregorin igrajo v soboto 25. maja kot predstavo izven abonmaja po znižanih cenah od 24 Din navzdol. Ker je delo izvrstno naštudirano, krasno opremljeno, ter nudi s svojimi gniljivimi prizori sliko Jezusovega življenja in smrti, opozarjamo občinstvo, da si ogleda to res lepo predstavo. Delo je zrežiral avtor g. Gregorin, ki predstavlja v drami Jezusa.

Premiera *Vombergerjeve satirične veselice* bo v nedeljo 26. maja zvečer kot predstava izven abonmaja. Delo obravnava snov o posmrtnem zavarovanju, ki je bila pred nekaj leti zelo aktualna. Slike nosijo sledeče naslove: 1. V boj za sveto človeško stvar! 2. Velik glas gre po deželi... 3. A stvar postaja kočljiva... 4. Po polju pa rožice cvetejo. 5. Jaz pojdem pa doli za Dravec... — V delu igrajo dame: Mira Danilova, Polonca Juvanova, Medvedova, Gabrijelčičeva, Slavčeva, Rakarjeva in Rainerjeva, ter gg.: Cesar, Gregorin, Bratina, Sancin, Jerman, Lipah, Drenovec, Crnobori, Plut, Daneš, Potokar in Pianek. Igro režira Milan Skrbinek.

Opera.

Premiera de Fallove opere »Kratko življenje« (La vida breve) in baleta Petruška bo drevi za red Sreda. Obe deli sta muzikalno visoko vredni in slikata dvoje povsem različnih svetov: de Fallova opera se dogaja v Španiji (Granada), balet Petruška pa v Petrogradu v marionetnem gledališču. Tako po snovi, kakor tudi po izvajanju sta obe deli na višku, ter obetata vsem poznavalcem glasbe izreden užitek. Muzikalno vodstvo večera je v rokah g. ravnatelja Poliča. Opera je zrežiral prof. Šest. Koreografija baleta je Golovinova.

23. maja pojó Suppéjevo opereto »Boccaccio za red četrtek. Zasedba je običajna. Izredno zabavna opereta z aktualnimi kupleti pripravi gledalcem vselej jako vesel večer. V glavni partiji ga. Gjungjevac. Dirigent: Niko Štrifof.

Gospodarske vesti

— Zveza gospodinj prireja v okviru letošnjega spomladanskega velesejma v Ljubljani od 1. do 11. junija svojo razstavo pod naslovom: »Žena in obrt«. Razstava ima namen pokazati, kako se je naša žena praktično uveljavila v raznih poklicih in pa razgrniti pred nami stremenje današnje žene, s čim manjšo uporabo časa in energije doseči čim večjo popolnost, zunanjo in notranjo dovršenost svojega dela. Tehnični višek vse razstave sploh, pa bo modna revija.

— *Hudilne naprave*, vodne turbine, beneške žage, orodne stroje, stroje za obdelovanje lesa, poljedelske stroje in še mnogo drugih izdelkov naše domače strojne industrije v najmodernejši konstrukciji bomo videli na letošnjem pomladanskem ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija. Kdor si namerava nabaviti kakršnekoli stroje ali orodje za svoj obrat, naj si preje ogleda razstavo strojne industrije na velesejmu. Tu bo zamogel primerjati izdelke posameznih tovarn ter si tako nabaviti kvalitativno najboljše, pa vendar po nizki ceni.

Borzna poročila

Curih, 22. maja. Beograd 702, Pariz 2038, London 1519, Newyork 30972, Bruselj 52325, Milan 25475, Madrid 42225, Amsterdam 209373, Berlin 12440, Dunaj 58, Stockholm 7840, Oslo 7640, Kopenhagen 6790, Praga 12885, Varšava 5825, Atene 290, Carigrad 248, Bukarešta 305, Helsingfors 671, Buenos-Aires 0805.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

BETONSKO ZELEZO, trboveljski cement, krovno lepenko, šukaturno trstje, pločevino, žico, mrežo za ograje, stavbno okovje, orodje in vso železino ima najceneje na zalogi Fr. Stupica, zaloga poljedelskih strojev, nakup starega železa in drugih kovin, zaloga smodnika itd. Ljubljana, Gosposveška cesta 1.

Dalje in gladjele s 50%

izpod cene cenika SEVER & KOMP LUBLJANA, Gosposvetika 5

Posredujem denar

na hranilne knjižice vsch denarnih zavodov RUDOLF ZORE, LUBLJANA, Gledališka 12, Telef. 38-10

Za pismen odgovor priložite 5 Din v znakah

Tvrčki

Teokarovič

je dospela pošiljka najnovčjejšega blaga: kamgarna, freska in burett-svile po znano nizkih cenah

KLISČEJE
IZDELUJE SEHNE SOLIDNO
KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA · DALMATINOVA UL. 13

Kdor zaupa denar domačemu denarnemu zavodu, mu omogoča nova posojila in poživljenje gospodarstva.

Zaupajte Vaš denar

MESTNI HRANILNICA LJUBLJANSKI,

ki izplačuje nove vloge, vložene po 1. I. 1933, vedno neomejeno ter jih obrestuje po 4—5%.

Vloge Din 400.000.000.—
Rezerve Din 14.600.000.—

Naročajte in čitajte »Glas naroda«!

Addis-Abeba glavno mesto Abesinije

Glavno mesto Abesinije leži v sredi visokega gorovja, ki se dviga do 2500 metrov visoko nad morjem.

Kdor gleda na mesto z okoliških višav, vidi pred seboj naselbino samih umazanih koč, med katerimi se dviga tu in tam kakšna moderna stavba. Nikakor pa prvi pogled na mesto ne vzbuja vtisa, da je to mesto glavno mesto abesinskega cesarja (neguša). Koče segajo na kilometre daleč, obdajajo jih pa obširni gozdovi, hudourniki razdirajo zapuščene ceste in slaba pota, sredi je kopice koč pa stoji cesarska palača. Skozi mesto vodi več cest od kolodvora do cesarske palače.

Vse življenje v tem mestu se odigrava na cestah in ulicah. Domačini se gnetejo skozi številne vrste vozov in tudi avtobus je za cestni promet velika napota. Okoli po gorah pa je vse polno stez in stezic od koč do koč.

Podnebje je jako zdravo. Tu živi tudi okoli 1.000 tujcev, med njimi do 200 Evropejcev, ki pa ne dajejo mestu kakšnega posebnega zna-

čaja. Evropejci jezdarijo proti večeru v okolico ali pa igrajo razne športne igre; na življenje samo pa ne vplivajo nič. Sicer se tudi Addis-Abeba (»nova cvetka«) polagoma modernizira, toda samo na zunaj. Tujci so bolj sami za sebe in se ne morejo živeti v živahnost domačinov.

»Notranje mesto« je na videz čisto evropsko. Lepe ceste, hiše v četverkotnikih; tudi posebno pošno poslopje stoji tam in poslopje abesinske narodne banke. Mesto ima tudi več šol, bolnišnico, kjer službujejo evropski zdravniki, visoko živinozdravniško šolo in tvornico mila. Notranje mesto je električno razsvetljeno. Vodovoda še nimajo, čeprav je vode v okolici dovolj. Tudi vroči vreli se nahajajo v okolici; njihova voda ima 76 stopinj toplote.

Mesto je glavno tržišče za celo deželo. Semkaj prihajajo karavane od vseh strani. Te potujejo po cele mesece, predno pridejo na svoj cilj. Tudi na malih vozičkih se vozijo trgovci v mesto, a tudi avtomobili niso neznanj. Zbirajo pa se tukaj ljudje vseh afriških rodov in vseh veroizpovedi.

sti, v naši duši, obsega dva toka (dve periodi), ki si vedno sledita; v prvi dobi se zbirajo energije, v drugi jih pa potrošimo. Kadar je v nas nabranih največ energij, smo napeti, delovni in silno dobre volje — optimisti. Takrat z lahkoto prenašamo še tako hude udarce. Ko nam pa energije že pohajajo, smo žalostni, čemerni, pobiti in otožni in sitni in vidimo povsod samo nesrečo. Tudi za umetnike in za »velike« može velja ta notranji zakon. Ti ljudje proizvajajo več energij, pa jih tudi jako hitro izdajo.

Na podlagi tega nauka je sestavil ameriški profesor Herskey posebno tabelo, podkrepjeno še s svojimi opazovanji velikega števila oseb, po kateri lahko vsak sam določi vnaprej svoje duševno stanje v najbližji bodočnosti. On je namreč opazoval, da se menja to notranje ponovkovanje (ritem) redno vsakih pet tednov. Njegova tabela izgleda tako-le:

	N. P. T. S. Č. P. S.
5. srečen zadovoljen;	-----
4. dobre volje, poln načrtov;	-----
3. vesel;	-----
2. se zanima za vse;	-----
1. dobrohoten;	-----
0. nevtralen;	-----
1. nekoliko slabe volje;	-----
2. čmeren, nezaupljiv;	-----
3. jezovit, razdražljiv;	-----
4. žalosten, pesimističen;	-----
5. pobit, otožen.	-----

Po tej tabeli si lahko vsak sam izračuna teden, ko bo v njem nabranih največ energij; poznati je treba le lastno današnje stanje. Vsa težja dela in načrte bo odložil za »dober« čas in nasprotno.

Vremenoslovje naše duše

»Imeniti angleški dušeslovec in umetnik Havelock Ellis trdi, da človekova dobra in slaba volja ni le učinek ali posledica zunanjih

vplivov, ampak je odvisna tudi od nekega notranjega ponovkovanja (ritma), ki je čisto neodvisen od zunanjih dogodkov. Tega notranjega ponovkovanja sicer ne moremo izpremeniti, lahko pa to gibanje preračunamo že vnaprej kakor kroženje zvezd. To ponovkovanje v naši notranjo-

Poslednji akt pogrebnih svečanosti maršala Pilsudskega.

V gradu Wawelu v Krakovu so položili k večnemu počitku prvega poljskega maršala. Poljski generali nesejo krsto v kripto.

Mussolini kot vojaški instruktor.

Pri poizkusih novih ročnih bomb, s katerimi je oborožena italijanska armada, je sodeloval sam g. Mussolini.

200 lepotic pred sodiščem

Francoski listi poročajo, da bodo te dni obravnavali pred sodiščem v Parizu neko zanimivo »afero«. Gre namreč za lepотно konkurenco, ki jo je bila priredila lani na poletje neka velika ameriška filmska družba v kopalnišču Ostende. Konkurenca je imela namen, najti najlepšo žensko, ki bi igrala kasneje glavno vlogo v nekem vefilmu. Tekme so se udeležile Angležinje, Francozinje, Čehinje, Poljakinja itd., skupaj okoli 200 tekmovalk, v razsodišču pa je sedelo več znamenitih francoskih umetnikov. Ženske so morale pred razsodiščem nastopati v kopalnih oblekah. Po nekaj dneh so izvolili 10 najlepših, ki so jih poslali v Pariz v ožjo izbiro. V Parizu so jih nastanili v razkošnem hotelu, pri ožji tekmi so pa izbrali tri najlepše od najlepših. Prvo

oceno je dobila 16letna Poljakinja, drugo Angležinja Hanna Crash, tretjo pa Francozinja Villiere. Po pogodbi je bilo torej za film angažirana Poljakinja, ki se je takoj začela učiti angleščine. Angležinja pa s to odločitvijo ni bila zadovoljna, češ da trdiyo vsi njeni znanci, da je ona najlepša izmed vseh 200 tekmovalk. Prijatelji so ji baje povedali, da pri končni oceni ni šlo vse v redu, češ da je bila Poljakinja neka preveč ljubezniva napram gospodom sodnikom in da je samo zato zmagala. Angležinja sedaj zahteva, naj izreče sedaj svojo sodbo sodišče, ker hoče ona za vsako ceno filmsko družbo prisiliti, da jo angažira. Sodišče je tožbo sprejelo in je že pozvalo vseh 200 tekmovalk, da pridejo v Pariz, kjer bodo nastopale pred sodiščem v kopalnih oblekah. Pariški listi so polni zlobnih opazk o tem procesu.

Emil Vachek:

31

Kri ne kliče po maščevanju...

Dosedanja vsebina: Bivša avstrijska častnika, major Letz in kadet Bernard Astenburg, pozneje pravnik v stričevi pisarni v Pragi, se bojita osvete zaradi med vojno zagrešenih zločinov. Major se umakne na Dunaj, Astenburg uradno odpotuje na Slovaško, pozorišče strašnega dejanja, ki ga je zakrivil, ko je dal med vojno na lastno pest postreliti nedolžno družino. V bolestnem razglabljanju se ve spominu zapored vsi ti grozotni dogodki vrste pred njim.

Bernard je zmignil z rameni in začel o drugi stvari.

Med tem se je stemnilo in klicali so ju k večerji. Gospod Astenburg, med vojno patetičen, je hotel sinu izkazati čast ter je odredil, da mora biti njegovo orožje ves ta čas v salonu. Ravno je stala zraven prastara rodbinska kuharica, ki so ji pravili »heidelbergška Katica«. Trudila se je, da bi potegnila Bernardovo sabljo iz nožnice, pa je ni mogla. Gospod Astenburg je pristopil in je storil to namestu nje. V tem sta prihajala Bernard in Sabina.

»Ta sablja je popolnoma temna,« je začudeno vzkliknila Katica.

»Seveda,« je odgovoril Bernard, »mora se od časa do časa očaditi nad ognjem. Drugače bi se preveč bliskala in častnik bi bil preveč vidna tarča.« Tudi Sabina je pristopila in začela ogledovati sabljo. Bernarda je to izpreletelo. Zdelo se mu je, da se Sabina s pogledom vpija v orožje in nekaj išče. Brž je stopil k Sabini, ji nervozno iztrgal sabljo ter jo porinil v nožnico. Sabina je uprla vanj svoje velike sive oči.

Drugi so ju gledali vprašujoče, nihče pa si ni upal vprašati, kakšen smisel je imelo, kar je storil Bernard. Ko so potem sedli k večerji, je dolgo trajala neka stisnjenost in govor se ni mogel razviti. Največ je trpel Bernard, zakaj opazil je, da je Sabina med vso večerjo molčala.

Potem jo je spremlil domov. Do razpora je prišlo takoj pred hišo, ko jo je hotel vzeti pod pazduho. Sabina se je umaknila.

»Kaj naj to pomeni?« je vprašal Bernard. »Ali se ti je kaj zgodilo?«

»Vem, zakaj si skril sabljo,« je rekla. »Si vendar ubil. Ali pa si prelil človeško kri. Ustrašil si se, da uzrem sledove, ki so še ostali na sablji.«

Bernard se je poskusil izviti z dovtipom: »Sabina, Sabina! Častniški sluga, ki bi čistil sabljo tako zanikerno, da bi ostali sledovi na njej, bi bil zaprt, da bi bil črn.«

»Ne šali se,« je rekla Sabina tiho, a odločno. »Saj prav za prav priznavaš.«

Bernarda se je polastil občutek utrujenosti in bolesti. »No, torej, da!« je vzkliknil strastno. »Če hočeš, priznavam. Ne vem, ali sem s to sabljo in sploh z nečim koga ubil, toda delal sem stvari, ki so morda dale povod, da je bil kdo ubit. Vsaj dvajsetkrat bi bil rad ubil, če bi bilo mogoče. Ukazoval sem vojakom, naj ubijajo. Ali se ti je zmešalo ali kaj. Če bi ne bil ubijal z orožjem ali s smrtnim poveljem, bi bil sam ubit. Ali bi morda to rajši videla? Pazi, Sabina, če ne bi ukazoval vojakom, da naj streljajo in bodejo, bi bil postavljen pred vojno sodišče in bi me brez obotavljanja ustrelili. In če ti to še ni jasno, pojdi k vrhovnemu poveljniku in mu povej, da hočeš moža, ki ni nikogar ubil! Mislil bo o tebi, da ni nekaj prav s teboj in odkazal te bo na kakega pohabljenca, zakaj samo ti, ki jim je narava odrekla ravnost, so tega oproščeni. Navsezadnje, kar delam, ima ta

smisel, da se kot mož žrtvujem za tvoj spol. Tvegam življenje, da moreš gojiti miroljubne misli.«

Njegova srditost in poudarek bolesti sta Sabino pretresla. »Nisem pacifistka,« je ugovarjala. »Sploh me nisi razumel. Vem, da imaš prav, toda...« in začela je jokati. Bernarda je bilo sram njegove jeze. Stisnil ji je roko ter jo pobožal po hrbtu. »Razumem te,« je rekel nežno, »vem čisto točno, kaj bi rada povedala. To je sirovo naključje, da morajo moje roke, ki nikakor ne hrepene po nasilju, delati nasilje. Toda jaz za to ne morem. Skoraj v vsaki generaciji so morali moške delati to zoprno stvar.« In ko je to pravil tako prepričevalno, ga je bilo sram, da laže in da vara to ubogo, nežno Sabino. Na las je bilo vse prav — do tistega kraja v gozdu pod Volosjanko. Tam je prvič storil več, kot so od njega zahtevali predstojniki, da, storil je to celo proti njihovi volji. Pogovor s Sabino je bilo zadnje, česar je bilo še treba, da bi spoznal bistvo svojega čina. Padel je prav na dno, med najslabše ljudi. Najbolj čudno je bilo, da ni razumel, kako se je to sploh moglo zgoditi.

5.

Kar se je odigralo med njim in materjo, je bilo na las podobno. Bil je zadnji dan njegovega dopusta, že zvečer se je moral odpeljati na bojišče. Povod je dala razgovoru neka angleška knjiga o zverinstvu nemške armade v Belgiji. Državna policija jo je zaplenila na meji med papirji nekega človeka ter jo izročila namestniškemu uradu. Dvorni svetnik jo je prinesel domov z žigom urada, da bi jo udobno pregledal. Tako je prišla tudi Riti v roke.

Naročaito „Glas naroda“!